

Oslo bispedømmeråd

Organisering av kirken i Oslo

Anbefalinger om endringer i struktur og organisering i
Domprostiet og Østre Aker prosti

Endelig rapport

19. mars 2012

Innhold

1	MANDAT, ORGANISERING OG ARBEIDSFORM	6
1.1	MANDAT	6
1.2	ORGANISERING	7
1.3	ARBEIDSFORM	7
1.3.1	Bakgrunnsdokumenter og statistikk	7
1.3.2	Gjennomføring av konsultasjoner	8
2	DEN KIRKELIGE SITUASJON I DE TO PROSTIENE	9
3	RELIGIØS OG LIVSSYNSMESSIG UTVIKLING	11
4	BEFOLKNINGSFREMSKRIVING OG BOLIGUTBYGGING	13
5	MÅL, PREMISER, KRITERIER OG VIRKEMIDLER FOR ENDRINGER AV STRUKTUR OG ORGANISERING	14
5.1	INNLEDNING	14
5.2	MÅL FOR ENDRINGSPROSESSENE	14
5.3	PREMISER OG KRITERIER FOR ENDRINGENE	15
5.3.1	Teologisk forståelse av kirke og menighetsliv	15
5.3.2	Kirkelige utfordringer, strategier og endringspotensial	16
5.3.3	Kjennetegn ved menighetsfellesskapene	16
5.3.4	Bemannings- og ressursituasjonen	16
5.3.5	Religiøs og livssynsmessig utvikling	17
5.3.6	Endringer i befolkningsutvikling og boligutbygging	17
5.4	AKTUELLE VIRKEMIDLER FOR ENDRING AV STRUKTUR OG ORGANISERING	17
5.4.1	Utvidet samarbeid mellom menigheter	17
5.4.2	Endring av soknegrenser	18
5.4.3	Opprettholdelse av sokn – felles menighetsråd og stab for flere sokn	18
5.4.4	Soknesammenslåinger	18
5.4.5	Spesialisering av og endret arbeidsdeling mellom kirker	19
5.4.6	Fristilling av kirker ved salg, utleie eller sambruk	19
5.4.7	Endringer i antall forordnede gudstjenester	19
5.4.8	Endringer i bemanningsplaner	19
5.5	TOTALE RESSURSRAMMER	20
5.6	BISPEDØMMERÅDETS BEHANDLING AV FORSLAG TIL MÅL, PREMISER, KRITERIER OG VIRKEMIDLER	20
6	ARBEIDSGRUPPENS ANBEFALINGER TIL ENDRINGER I STRUKTUR OG ORGANISERING	21
6.1	FORUTSETNINGER FOR GJENNOMFØRING AV ANBEFALINGENE	21
6.1.1	Endringer av navn på prosti og lokalisering av prostesete	21
6.1.2	Endringer i soknegrenser	21
6.1.3	Soknesammenslåinger	22
6.1.4	Endringer i antallet forordnede gudstjenester	22
6.1.5	Salg, langtidsutleie eller avvikling av leieforhold for kirker	23
6.1.6	Omfordeling av ressurser	23

6.1.7	Endringer i bemanningsplaner	23
6.1.8	Beslutninger på ulike nivåer	23
6.2	ENDRING AV NAVN PÅ ØSTRE AKER PROSTI OG LOKALISERING AV PROSTESETE	24
6.3	STOVNER, FOSSUM OG HØYBRÅTEN SOKN	24
6.3.1	Kort situasjonsbeskrivelse	24
6.3.2	Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter	25
6.3.3	Anbefalinger om endringer i struktur og organisering	25
6.3.4	Noen konsekvenser	26
6.4	RØDTVET, BREDTVET, GRORUD OG ROMSÅS SOKN	27
6.4.1	Kort situasjonsbeskrivelse	27
6.4.2	Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter	27
6.4.3	Anbefalinger om endringer i struktur og organisering	27
6.4.4	Noen konsekvenser	29
6.5	TONSEN SOKN	29
6.5.1	Kort situasjonsbeskrivelse	29
6.5.2	Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter	29
6.5.3	Anbefalinger om endringer i struktur og organisering	30
6.5.4	Noen konsekvenser	30
6.6	ELLINGSRUD OG FURUSET SOKN	30
6.6.1	Kort situasjonsbeskrivelse	30
6.6.2	Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter	30
6.6.3	Anbefalinger om endringer i struktur og organisering	31
6.6.4	Noen konsekvenser	31
6.7	HAUGERUD OG ØSTRE AKER SOKN	32
6.7.1	Kort situasjonsbeskrivelse	32
6.7.2	Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter	32
6.7.3	Anbefalinger om endringer i struktur og organisering	32
6.7.4	Noen konsekvenser	33
6.8	GAMLEBYEN, GRØNLAND, KAMPEN OG VÅLERENGEN SOKN	33
6.8.1	Kort situasjonsbeskrivelse	33
6.8.2	Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter	33
6.8.3	Anbefalinger om endringer i struktur og organisering	34
6.8.4	Noen konsekvenser	35
6.9	DOMKIRKEN OG TREFOLDIGHET SOKN	36
6.9.1	Kort situasjonsbeskrivelse	36
6.9.2	Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter	36
6.9.3	Anbefalinger om endringer i struktur og organisering	36
6.9.4	Noen konsekvenser	37
6.10	MARKUS, GAMLE AKER OG LOVISENBERG SOKN	37
6.10.1	Kort situasjonsbeskrivelse	37
6.10.2	Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter	37
6.10.3	Anbefalinger om endringer i struktur og organisering	37
6.10.4	Noen konsekvenser	38
6.11	FROGNER, URANIENBORG, FAGERBORG OG BYGDØY SOKN	39
6.11.1	Kort situasjonsbeskrivelse	39
6.11.2	Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter	39
6.11.3	Anbefalinger om endringer i struktur og organisering	39
6.11.4	Noen konsekvenser	39
7	SAMMENDRAG AV ANBEFALINGENE	41
7.1.1	Endring av navn på Østre Aker prosti og etablering av prostesete	41
7.1.2	Sammenslåing av sokn	41
7.1.3	Endringer av soknegrenser	41

7.1.4	Salg, utleie og opphør av leieforhold for kirker	41
7.1.5	Endret bruk av kirker – behov for nye menighetslokaler	42
7.1.6	Endringer av forordnede gudstjenester	42
7.1.7	Særskilte satsinger	42
7.1.8	Ekstra stillingsressurser innenfor en omfordeling	42
8	MULIGE ØKONOMISKE KONSEKVENSER AV ANBEFALINGENE – OMFORDELINGSMULIGHETER SOM FØLGE AV INNSPARINGER	43
8.1	MULIGE ØKONOMISKE KONSEKVENSER FOR BISPEDØMMERÅDET	43
8.2	MULIGE ØKONOMISKE KONSEKVENSER FOR MENIGHETENE OG OSLO KIRKELIGE FELLESRÅD	43
8.2.1	Soknesammenslåing og reduksjon av antall menighetsråd	43
8.2.2	Reduksjon av antall forordnede gudstjenester	43
8.2.3	Utleie av kirker	43
8.2.4	Salg av kirker	43
8.3	MULIGE OMFORDELINGSVIRKNINGER	44
9	VIDERE SAKSGANG	45
	VEDLEGG 1 MEDLEMMER, AKTIVITETER OG KIRKELIGE HANDLINGER	46
	Medlemmer, aktiviteter og kirkelige handlinger i soknene i Østre Aker prosti	46
	Medlemmer, aktiviteter og kirkelige handlinger i soknene i Domprostiet	48
	Medlemmer, aktiviteter og kirkelige handlinger i hele Oslo bispedømme	50
	VEDLEGG 2 BEMANNINGSSITUASJONEN I DE TO PROSTIENE	51
	Bemannings situasjonen i Østre Aker prosti i 2011	51
	Bemannings situasjonen i Domprostiet i 2011	52
	VEDLEGG 3 RELIGIØS OG LIVSSYNSMESSIG UTVIKLING I OSLO	55
	KRISTNE MIGRANTMENIGHETER	55
	OSLOBEFOLKNINGENS FORDELING PÅ TROS- OG LIVSSYNSSAMFUNN	55
	VEDLEGG 4 BEFOLKNINGSFREMSKRIVING OG BOLIGBYGGING	57
	BEFOLKNINGSFREMSKRIVING FOR OSLO OG UTVALGTE BYDELER 2012 – 2020 OG 2030	57
	BOLIGUTBYGGING I OSLO 2012 – 2015 OG 2020	59

Forord

Stiftsdirektøren i Oslo bispedømme har oppnevnt en arbeidsgruppe til å vurdere og fremme forslag til endring i struktur og organisering av kirken i Oslo, i første omgang knyttet til Domprostiet og Østre Aker prosti. Arbeidsgruppens mandat, organisering og arbeidsform er beskrevet i kapittel 1.

Denne rapporten inneholder arbeidsgruppens anbefalinger om endringer i struktur og organisering i de to prostiene.

I tillegg inneholder den mål, premisser, kriterier og virkemidler som bør legges til grunn i arbeidet med å fremme forslag til endringer i struktur og organisering i alle prostiene i bispedømmet, se kapittel 5.

Oslo, 19. mars 2012

For arbeidsgruppen

Otto Hauglin
leder

1 Mandat, organisering og arbeidsform

1.1 Mandat

Stiftsdirektøren har gitt arbeidsgruppen følgende mandat:

Med bakgrunn i endringer i befolkningsutviklingen i Oslo og ressursituasjonen i begge arbeidsgiverlinjer – Oslo bispedømmeråd og Kirkelig fellesråd i Oslo (KFIO) – har stiftsdirektøren oppnevnt en arbeidsgruppe til å vurdere og fremme forslag til endring i struktur og organisering av kirken i Oslo. Arbeidet er forankret i Årsplan for Oslo biskop og Oslo bispedømmeråd 2011 pkt 3.1.

Målet er at kirkens nærvær styrkes i møte med kirkens medlemmer, kristne innvandrere og mennesker av annen tro.

Arbeidsgruppen bes om å:

- 1) Fremlegge konkrete forslag til endringer i organisering av kirken i Oslo.*
- 2) Konsentrere arbeidet til Domprostiet og Østre Aker prosti, samtidig som premisser, mål og kriterier utredes slik at de kan gjøres gjeldende for alle prostier i Oslo bispedømme.*
- 3) Beskrive relevante forhold knyttet til:*
 - Teologiske premisser for kirke- og menighetsliv*
 - Befolkningsutvikling*
 - Flerkulturell utvikling*
 - Kristne migrantmenigheter*
 - Bemannings- og ressursituasjonen i begge arbeidsgiverlinjer*
 - Arbeidsforhold for ansatte i begge arbeidsgiverlinjer.*
- På bakgrunn av ovenstående, vurdere og konkretisere blant annet følgende:*
 - Samarbeidende sokn/felles menighetsråd*
 - Sammenslåing av sokn*
 - Fristilling av kirker*
 - Antall forordnede gudstjenester*
 - Strategiske satsingsområder*
- 4) Gjennomføre konsultasjoner med berørte menigheter i Domprostiet og Østre Aker prosti, samt holde proster, kirkeforvaltere og sentralt tillitsvalgte orientert om arbeidet.*
- 5) Arbeidet gjøres på bakgrunn av Gud i storby-prosjektet, Oslo-prosjektet, tidligere vedtak i bispedømmerådet, bemanningsplan for prester i Oslo bispedømme, KfiOs bemanningsplan og forslag fra kirkeforvalter og prost vedrørende ny organisering av kirken i Østre Aker prosti.*
- 6) Legge frem en foreløpig rapport til bispedømmerådets møte 19. desember 2011 og sluttrapport med tanke på vedtak i bispedømmerådet 21. juni 2012.*

1.2 Organisering

Arbeidsgruppen, som startet sitt arbeid i september 2011, har bestått av:

- Biskop Ole Chr. M. Kvarme
- Stiftsdirektør Elise Sandnes
- Leder i bispedømmerådet, Harald Hegstad
- Personalsjef Torunn Laupsa
- Otto Hauglin, Otto Hauglin rådgivning as

Otto Hauglin har ledet gruppens arbeid.

Arbeidsgruppen skal gi råd og fremme forslag innenfor mandatet som et ledd i stiftsdirektørens utarbeidelse av saksframlegg til bispedømmerådet.

1.3 Arbeidsform

I sitt arbeid har gruppen søkt å bygge på resultatene fra allerede gjennomførte utredninger og endringsprosesser.

Det har dessuten vært nødvendig å innhente og bearbeide statistiske data om den kirkelige situasjon, utvikling av den generelle tros- og livssynssituasjonen samt befolkningsutvikling og boligutbygging.

En vesentlig del av gruppens arbeid har vært å legge til rette for konsultasjoner mellom ledelsen i Oslo bispedømme og de aktuelle menighetene samt proster, kirkeforvaltere, sentrale tillitsvalgte og ledere i Kirkelig fellesråd i Oslo om sentrale spørsmål i mandatet.

1.3.1 Bakgrunnsdokumenter og statistikk

De mest relevante av tidligere eller pågående prosjekter, utredninger, vedtak o l er gjennomgått.

Følgende dokumenter er gjennomgått:

- "Gud i storby"-prosjektet
- Osloprosjektet
- Bemanningsplanen fra Kirkelig fellesråd i Oslo
- Vedtak i Oslo bispedømmeråd vedr fristilling/spesialisering av kirker og endring av sokne- og prostigrenser
- Bemanningsplan for presteskapet fra Oslo bispedømmeråd
- Rapport fra strategigruppen for Østre Aker prosti
- Forslag fra kirkeforvalter og prost i Østre Aker prosti vedr organisering av kirken i prostiet med etterfølgende høringsprosess.

Følgende statistiske materiale om den kirkelige og religiøse situasjon er innhentet og bearbeidet:

- Den kirkelige situasjon i de to aktuelle prostiene mht medlemstall, medlemsandel, gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger

-
- Bemanningssituasjonen i de to prostiene
 - Kristne migrantmenigheter i Oslo
 - Befolkningens fordeling på tros- og livssynssamfunn

Videre er det innhentet og bearbeidet følgende statistiske materiale vedr befolkningsfremskriving og boligutbygging:

- Befolkningsfremskriving for Oslo og utvalgte bydeler for 2012–2020 og 2030
- Boligutbygging pr menighet i de to prostiene for 2012 – 2015 og 2020

1.3.2 Gjennomføring av konsultasjoner

Det er gjennomført konsultasjoner med menighetene i Østre Aker prosti og Domprostiet i to omganger, 10.–13 oktober 2011 og 5.–7.mars 2012.

Formålet med konsultasjonene har vært å gi representanter fra menigheter muligheter til å møte arbeidsgruppen for å drøfte problemstillinger knyttet til organisering og struktur.

Fra den enkelte menighet deltok:

- Leder av og evt ett medlem fra menighetsrådet,
- Sokneprest og
- Menighetsforvalter.

Prost og kirkeforvalter var til stede under konsultasjonene.

Menighetene har også presentert skriftlige kommentarer og innspill i tillegg til konsultasjonene.

Det er også gjennomført konsultasjoner med henholdsvis:

- Sentrale tillitsvalgte og hovedverneombud i begge arbeidsgiverlinjene
- Proster, kirkeforvaltere, protesaksbehandlere og rådgivere i begge prostiene, kirkeverge, ass kirkeverge og personalsjef i Kirkelig fellesråd i Oslo

2 Den kirkelige situasjon i de to prostiene

Gruppen har i sitt arbeid beskrevet visse sider ved den kirkelige situasjon i de to prostiene:

- Medlemmer, aktiviteter og kirkelige handlinger
- Bemanningssituasjonen

Disse forholdene er mer utfyllende dokumentert i *Vedleggene 1 og 2*.

Gruppen har gjennomgått materiale om andre forhold som også er av betydning for å beskrive den kirkelige situasjonen, f eks arbeidsforholdene for de kirkelig ansatte, mer omfattende beskrivelser av de kirkelige aktivitetene som frivillig innsats og givertjeneste, og sosioøkonomiske og kulturelle kjennetegn ved bydelene som de ulike menighetene ligger i. Dette materialet har inngått i gruppens premisgrunnlag og vurderinger, men er ikke mer systematisk bearbeidet.

Gjennomgangen av det innsamlede materialet tegner imidlertid et bilde av den kirkelige situasjon med følgende hovedtrekk:

- Relativt mange små sokn med medlemstall under 5 000, med synkende medlemstall og medlemsandel. 7 av 12 menigheter i Østre Aker prosti og 7 av 13 menigheter i Domprostiet har i 2012 under 5 000 medlemmer.
- Enkelte sokn har relativt lav og synkende gudstjenestedeltaking, uten at det er gjort analyser av deltakingen ved gudstjenester med og uten dåp. En del av den lave gudstjenestedeltakingen skyldes også kombinasjonen av relativt mange små menigheter med til sammen mange kirker, og med geografisk nærhet, alle med ordinære høymesser på alle søn- og helligdager
- Noen av menighetene har en viss nedgang i kirkelige handlinger, blant annet et forholdsvis lavt antall konfirmanter
- Ut fra en skåre fra 0 til 12 poeng, basert på en vekting av medlemsandel, aktiviteter og kirkelige handlinger, får menighetene i Østre Aker prosti gjennomsnittlig 4,7 poeng i 2010. 9 av 12 menigheter i dette prostiet fikk under 6 poeng. I 2001 var den gjennomsnittlige poengskåren 7,0
- Menighetene i Domprostiet fikk gjennomsnittlig en skåre på 4,8 poeng i 2010. 7 av 13 menigheter i dette prostiet fikk under 6 poeng. I 2001 var den gjennomsnittlige poengskåren 6,2 poeng

Bemanningssituasjonen kjennetegnes ved:

- De 12 menighetene i Østre Aker prosti har i 2011 til sammen 58,6 stillingshjemler, omregnet til heltidsstillinger. I tillegg kommer kirketjenerressurser. 5,7 av stillingshjemlene er finansiert av menighetene. De siste fem årene har prostiet, som en følge av at medlemstall har vært et sentralt kriterium ved stillingstildeling, mistet mange stillinger totalt
- De 13 menighetene i Domprostiet har i 2011 til sammen 63,6 stillingshjemler, omregnet til heltidsstillinger. I tillegg kommer kirketjenerressurser. 13,8 av stillingshjemlene er finansiert av menighetene
- På grunn av mange og små menigheter med et høyt antall forordnede gudstjenester, går mye ressurser med til å gjennomføre disse.

-
- Relativt mange menigheter har små staber med få medarbeidere. Mange medarbeidere tilsatt av Oslo kirkelige fellesråd er også i deltidsstillinger. Det siste forsterkes av endringene i bemanningsplanen for Oslo kirkelige fellesråd med reduksjon av antall og fordeling av administrative stillinger på flere menigheter, samt reduksjon i kirketjenerressursene. Bemanningssituasjonen gjør at det blant annet er svært vanskelig å realisere tiltak som f eks "åpne kirker" på hverdager
 - Det rapporteres om stor slitasje på mange medarbeidere, små staber og reduserte muligheter for stabsfellesskap.

I tillegg til de ovennevnte forhold kommer endringene i den religiøse og livssynsmessige situasjon, se kapittel 3, som særlig er merkbare i Østre Aker prosti og i menighetene i Bydel Gamle Oslo i Domprostiet, og den forventede sterke vekst i befolkning og boligutbygging, se kapittel 4, som vil komme i begge disse prostiene.

Til sammen tilsier alle disse forholdene at det er nødvendig å foreta endringer ved å se på soknestructur, antall kirker og fordelingen av forordnede gudstjenester, samt endringer i bemanningsplaner for å styrke kirkens nærvær og synlighet. Dette gjelder både kirkens tjenester overfor egne medlemmer, kontakt med kristne innvandrere og med mennesker av annen tro eller uten tilknytning til noe tros- og livssynssamfunn, i disse prostiene.

3 Religiøs og livssynsmessig utvikling

Gruppen har i sitt arbeid beskrevet:

- Kristne migrantmenigheter i Oslo
- Oslobefolkningens fordeling på tros- og livssynssamfunn,

Disse forholdene er mer omfattende dokumentert i *Vedlegg 3*.

Tallene som viser Oslobefolkningens fordeling på tros- og livssynssamfunn dokumenterer med all tydelighet at Oslo er en by som i stor grad preges av flerreligiøsitet og multikultur.

Lite tyder på at denne utviklingen vil stanse opp og at Den norske kirkes medlemsandel vil øke. Sannsynligvis vil også den flerreligiøse utviklingen i langt sterkere grad prege de delene av byen som ligger innenfor Domprostiet og Østre Aker prosti enn resten av byen.

Det er også grunn til å merke seg at andelen som ikke tilhører noe tros- eller livssynssamfunn er på over 20 prosent; også denne prosenten vil sannsynligvis øke.

I dag er den gjennomsnittlige medlemsprosenten for Den norske kirke ca 50 prosent i Østre Aker prosti. I enkelte menigheter er medlemsandelen 40 prosent og lavere. For Domprostiet er gjennomsnittet noe høyere, ca 60 prosent, men også her er prosenten lavere i enkelte menigheter, særlig i menighetene i Bydel Gamle Oslo.

Den religiøse og livssynsmessige kontekst som menighetene i de to prostiene vil leve og virke innenfor blir derfor sterkt preget av:

- Islam med stor grad av synlighet i lokalsamfunnene, samt flere andre ikke-kristne religiøse livssyn
- En stor bredde i antall kristne trossamfunn, mange av dem etnisk baserte migrantmenigheter, få av dem med evangelisk-luthersk preg. Den katolske kirke har de siste årene økt kraftig, mest på grunn av arbeidsinnvandring.
- En stor andel av befolkningen som tilhører ikke-religiøse livssynssamfunn eller intet tros- eller livssynssamfunn.

I særlig grad innen Østre Aker prosti, men også i Bydel Gamle Oslo i Domprostiet, vil dette livssynspreget kombineres med stort etnisk mangfold. I Groruddalen har befolkningen en opprinnelse i ca 170 ulike nasjonaliteter med en bakgrunn i ca 200 språk.

Videre er det grunn til å nevne at forskjellene i levekår og sosiale forhold generelt mellom Østre Aker og deler av Domprostiet på den ene siden, og resten av Oslo på den annen side til dels er store.

Denne situasjonen og utviklingstrekkene stiller menighetene overfor flere utfordringer, i særlig grad å:

- Finne former for å synliggjøre det kirkelige nærvær gjennom formidling av evangeliet og omsorg i nærmiljøet
- Være et kristent fellesskap som omfatter de døpte innen menigheten, særlig der hvor disse er i en minoritetssituasjon i sitt miljø

-
- Gjøre menighetsfellesskapet og kirkene til møteplasser og lokalsamfunnsinstitusjoner i nærmiljøene
 - Konkretisere den ekumeniske utfordringen gjennom tiltak på lokalplanet, herunder å inkludere kristne innvandrere i menighetsfellesskapet
 - Gjøre religionsdialog og sameksistens med de ulike ikke-kristne religiøse trossamfunnene til en del av kirkens virksomhet i lokalsamfunnet
 - Finne nye former for misjonsvirksomhet i et livssynsmessig og kulturelt mangfold i lokalsamfunnet.

4 Befolkningsfremskrivning og boligutbygging

Gruppen har i sitt arbeid beskrevet:

- Befolkningsfremskrivning for Oslo og utvalgte bydeler 2012–2020 og 2030
- Forventet boligutbygging per sokn i Østre Aker prosti og Domprostiet 2012–2015 og 2016–2020.

Disse forholdene er mer omfattende dokumentert i *Vedlegg 4*.

Det bildet som tegnes av den forventede befolkningsutvikling og boligutbygging i Domprostiet og Østre Aker har følgende hovedtrekk:

- I perioden fra 2012 til 2020 vil befolkningen i de to prostiene sannsynligvis øke med ca 49 000 personer, ca 33 000 i Domprostiet og ca 16 000 i Østre Aker prosti. Økningen vil komme forholdsvis raskt, godt over halvparten fram til 2016. Det er også grunn til å tro av økningen innen disse prostiene også vil fortsette etter 2020
- Innenfor de to prostiene vil særlig soknene Østre Aker, Furuset og Haugerud i Østre Aker prosti og soknene Gamlebyen, Kampen, Vålerengen og Frogner i Domprostiet bli berørt. For enkelte av dem innebærer det at folketallet, og sannsynligvis også medlemstallet, gitt samme medlemsandel som i dag, vil fordobles fram til 2020. Økningen i medlemstall vil for de to prostiene samlet sannsynligvis bli på ca 28 000. Dette gjelder særlig i Østre Aker, Gamlebyen, Kampen, Domkirken og Frogner sokn
- Foreløpig foreligger det ikke planer for bygging av nye kirker i disse nye boligområdene. Det innebærer at det i overskuelig framtid er de eksisterende kirkebygg og deres nåværende lokalisering som skal danne utgangspunktet for tilbudet til befolkningen. En del av de nåværende kirkene vil også bli liggende perifert i forhold til eller med dårlig tilgjengelighet fra de nye boligområdene.

Det dårlige samsvaret mellom nåværende soknestruktur og lokalisering av kirker på den ene siden og forventet befolkningsutvikling og boligutbygging på den annen side vil derfor kreve en gjennomgang av:

- Soknegrenser
- Soknestruktur, dvs sammenslåing av sokn
- Behovet for menighetslokaler, både planer for nye og for utleie og salg av eksisterende kirkebygg
- Bemanningsplaner, herunder antall og fordeling av forordnede gudstjenester.

Generelt vil det bli nødvendig med en gjennomgang av all ressursbruk, for å identifisere omfordelingsmuligheter.

Endelig vil denne utviklingen kreve utforming og gjennomføring av kirkelige strategier for synliggjøring av det kirkelige nærvær inn i disse nye befolkningsområdene.

5 Mål, premisser, kriterier og virkemidler for endringer av struktur og organisering

5.1 Innledning

Arbeidsgruppen legger til grunn at vurderingen av:

- Den kirkelige situasjon i de to prostiene
- Den religiøse og livssynsmessige utvikling
- Befolkningsfremskriving og boligutbygging i de to prostiene
- Ressurssituasjonen i begge arbeidsgiverlinjer

tilsier at det må gjøres endringer i organiseringen av kirken i Oslo, og i særlig grad innen Østre Aker prosti og Domprostiet.

Det hører også med til bildet at ressurstilgangen til kirken i Oslo neppe vil øke ut over dagens nivå når det gjelder tilskudd per medlem, og at det blir vesentlig å se på omfordelinger og muligheter til strategiske satsinger innenfor disse rammene.

Selv om gruppens mandat bare omfatter struktur og organisering bør det understrekes at slike endringer må gå sammen med endringer i strategier og arbeidsformer på lokalt nivå. Arbeidsgruppen understreker sterkt at strukturelle endringer er nødvendige, men ikke tilstrekkelige for å styrke det kirkelige nærvær.

Også en lang rekke bakgrunnsdokumenter, blant annet "Gud i storby"-prosjektet, Osloprosjektet, vedtak i Oslo bispedømmeråd vedr. fristilling/spesialisering av kirker og endring av sokne- og prostigrenser, forslag fra prost og kirkeforvalter i Østre Aker prosti vedr organisering av kirken i prostiet mv., understreker og tydeliggjør dette behovet.

Ingen av disse tidligere prosessene har imidlertid medført strukturelle endringer av omfattende og nødvendig art. Behovet for å gjennomføre konkrete endringer er derfor stort og presserende, noe også konsultasjonene med menighetene på forskjellig vis har klargjort.

Arbeidsgruppen mener derfor at det nå må fremmes forslag, fattes beslutninger både i Oslo bispedømmeråd, i Kirkelig fellestråd i Oslo og av biskopen og gjennomføres tiltak snarest mulig. Alvoret ved ikke å gjøre noe bør i denne sammenhengen understrekes.

Som grunnlag både for utforming av forslag, men også for vurdering av kvaliteten på forslagene bør det utformes:

- Mål for endringsprosessene
- Premisser, kriterier og virkemidler for endringene.

Nedenfor er det kort redegjort for hva arbeidsgruppen mener det bør legges vekt på i denne utformingen. I samsvar med gruppens mandat bør disse etter hvert kunne gjøres gjeldende for alle prostiene i bispedømmet.

5.2 Mål for endringsprosessene

Det overordnede mål for endringer i struktur og organisering vil være den gjeldende visjon for Oslo bispedømme:

Med Jesus Kristus som sentrum, skal kirken i Oslo bispedømme være levende, nær og tilgjengelig

Mandatet for arbeidsgruppen kan sies å være avledet av denne visjonen ved at målet for arbeidet er formulert slik:

Målet er at kirkens nærvær styrkes i møte med kirkens medlemmer, kristne innvandrere og mennesker av annen tro.

Dette innebærer at arbeidet med endringer av struktur og organisering skal vurderes ut fra om det fører til en slik styrking av kirkens nærvær og om virksomheten er innrettet mot å nå dette målet. Det er viktig å understreke at kirkens nærvær i denne sammenheng forstås bredt slik at også andre kristne trossamfunns og kirkers virksomhet omfattes av begrepet "kirkens nærvær".

5.3 Premisser og kriterier for endringene

Ut fra det overordnede målet om å fremme konkrete forslag som styrker kirkens nærvær mener arbeidsgruppen at følgende premisser og kriterier må ligge til grunn for arbeidet:

5.3.1 Teologisk forståelse av kirke og menighetsliv

Sentrale teologiske kjennetegn på det å være kirke og menighet skal være førende for utforming av forslagene. Det vil si at de ytre ordningene knyttet til struktur og organisering skal legge til rette for og støtte opp om mulighetene til å virkeliggjøre disse kjennetegnene.

Arbeidsgruppen legger særlig vekt på følgende momenter i en teologisk forståelse:

- Struktur og organisering, herunder ressurstildeling, skal sikre menigheten som *felleskap av de troende om Ord og sakrament*, jf CA 5, og gudstjenestefellesskapet som et konkret og synlig uttrykk for dette.

Et slikt menighetsfellesskap vil også kjennetegnes ved oppslutningen om frivillig innsats og givertjeneste.

De ytre ordningene skal bidra til at dette fellesskapet kan bestå på permanent basis.

Dette fellesskapets territoriale karakter med lokalmenigheten og geografisk nærhet som det synlige grunnelement, må drøftes i forhold til den løse forbindelse mellom sted og tilhørighet som mange mennesker opplever i dag. Dette innebærer at for enkelte vil tilhørigheten til et menighetsfellesskap ikke i så stor grad være knyttet til det konkrete lokalsamfunn hvor man bor.

- Den innstiftede og *ordnede tjeneste med Ord og sakrament*, jf CA 7, sammen med de *øvrige tjenester og alle døptes ansvar for kirkens helhetlige oppdrag*, må gis organisatoriske uttrykk i et menighetsfellesskap hvor alle tjenestene til sammen utgjør "Kristi kropp", jf 1 Kor 12.

De konkrete uttrykk for disse tjenestene vil manifestere seg gjennom gudstjenestefeiring, trosopplæring, diakoni, misjon, religionsdialog, kulturarbeid mv.

- Ulike dimensjoner ved *kirkens synlighet, nærvær og tjenester*, både overfor egne dømte medlemmer, overfor mennesker av en annen tro og overfor hele det omkringliggende samfunn gjennom å være møteplasser i nærmiljøet. Dette

betyr at forslagene både bør ha kirkens egne medlemmer og den samlede befolkning som grunnlag

- Likeledes må *menighetslivets ekumeniske karakter* få sine uttrykk i ulike former for fellesskap og samarbeid med andre kristne trossamfunn og menigheter.

5.3.2 Kirkelige utfordringer, strategier og endringspotensial

Helt vesentlige kriterier for endringer i struktur og organisering er at de konkrete kirkelige utfordringene i de ulike delene av prostiene blir møtt på en bedre måte. Helt sentralt blant utfordringene står endringene i befolkningsutviklingen med rask og omfattende boligutbygging i deler av byen.

Dette vil kunne innebære omprioriteringer av ressurser innenfor og over sokne- og prostigrenser, sterkere målretting av satsinger og satsing på nye tiltak.

I denne sammenheng må mulighetene til å møte de ulike utfordringene også ta utgangspunkt i det eksisterende endringspotensial som finnes. Gjennom konsultasjonene med menighetene i de to prostiene høsten 2011 og våren 2012 ble det overbevisende dokumentert at et slikt potensial finnes.

I vurderingen av hvilke utfordringer som må møtes på en bedre måte, må enkelte prioriterte områder sikres plass, f.eks. kirkelig nærvær i nye boligområder, tiltak knyttet til trosopplæring for barn og unge, styrking og videreutvikling av gudstjenestetilbudet, diakonale utfordringer i lokalsamfunnet, utvikling av ekumenisk fellesskap og religionsdialog.

5.3.3 Kjennetegn ved menighetsfellesskapene

Det vil være viktig å legge til grunn konkrete beskrivelser og vurderinger av de ulike menighetsfellesskapene.

Det tenkes særlig her på kjennetegn ved:

- Aktiviteter og oppslutning om ulike tiltak i menighetslivet
- Frivillig innsats på ulike områder, herunder oppslutning om givertjeneste
- Menighetens plass og rolle i nærmiljøet og i samspill med andre institusjoner og aktiviteter.

5.3.4 Bemannings- og ressursituasjonen

Sentrale kriterier for å vurdere forslagene til endringer i struktur og organisering er:

- Gjennomgang av bemanningsplanene for å møte særlige utfordringer, prioriterte satsinger eller realisering av utvalgte strategier. Blant de særlige utfordringene står behovet for satsing på ekumenisk fellesskap med andre kristne trossamfunn og religionsdialog med mennesker av annen tro sentralt
- Et sentralt kriterium for endring av bemanningsplanene vil være å sikre gode og bærekraftige stabsfellesskap, evt. innenfor endringer av soknestrukturene. I denne sammenheng er det et vesentlig kriterium å redusere omfanget av små deltidsstillinger
- Endringer i befolkningsutvikling og boligbygging med tilhørende virkninger for soknegrenser og soknestruktur vil også måtte medføre endringer i bemanningsplanene

- Endelig vil kriterier knyttet til bemanning og ressurser måtte innebære en omfattende satsing på utvikling og bruk av frivillige ressurser. For å nå de strategiske målene vil det ikke bare være nødvendig med bemanningsendringer; stor frivillig innsats i samspill med tilsatte må til.

5.3.5 Religiøs og livssynsmessig utvikling

Sentrale kriterier vil her være utforming av lokale strategier og tiltak som fremmer:

- Nye former for misjonsvirksomhet i et livssynsmessig og kulturelt mangfold i lokalsamfunnet
- Ekumenisk fellesskap med andre kristne trossamfunn, også gjennom endret bruk av kirker gjennom sambruk, utleie eller full overtagelse
- Utvikling av arenaer, metoder og temaer for religionsdialog

5.3.6 Endringer i befolkningsutvikling og boligutbygging

Sentrale kriterier vil her være:

- De store endringene i befolkningsutvikling og bosetting, med effekter for både innbyggertall og medlemstall, stiller krav, dels til endringer i bemanningsplaner, jf pkt 5.3.4., men også til justering av soknegrenser og andre endringer i soknestruktur
- Likeledes vil endringene, både i utvikling av kirkelige aktiviteter, men også de store endringer i befolkningsutvikling og bosetting, innebære at bruken av kirkebyggene revurderes.

Det vil gjelde antall kirker, endret bruk, sambruk, salg eller utleie, f eks gjennom spesialisering. Dagens lokalisering av kirkebygg med stor geografisk nærhet i enkelte områder, til dels perifer beliggenhet andre steder og nye boligområder uten kirker, krever en gjennomgang.

Endelig vil behovet for nye kirkebygg eller menighetslokaler i nye boområder måtte synliggjøres.

5.4 Aktuelle virkemidler for endring av struktur og organisering

På grunnlag av beskrivelsen av den kirkelige situasjon, den religiøse og livssynsmessige utvikling og befolkningsfremskrivingen synes det å være helt nødvendig å utarbeide konkrete forslag til endringer av struktur og organisering.

Forslagene til virkemidler må utformes og vurderes ut fra de mål, premisser og kriterier som er beskrevet ovenfor. Det presiseres at virkemidlene ikke er gjensidig utelukkende, at de kan tas i bruk skrittvis og at det vil kunne være aktuelt å ta i bruk flere virkemidler samlet.

De aktuelle virkemidlene beskrives kort nedenfor.

5.4.1 Utvidet samarbeid mellom menigheter

Gjennom konsultasjonene ble det dokumentert at det eksisterer et omfattende samarbeid mellom mange av menighetene i de to prostiene; innen trosopplæring, diakoni, bruk av presteressurser, felles menighetskontor mv.

Ytterligere utvidelse av slikt samarbeid, både gjennom forsterking av eksisterende samarbeidsområder og gjennom nye tiltak er aktuelt. Arbeidsgruppen ser det som

ønskelig at de nåværende samarbeidsområder beholdes, selv med endringer i soknestruktur og soknegrenser.

5.4.2 Endring av soknegrenser

De forventede endringer i befolkningsutviklingen, men også andre forhold vil kunne aktualisere justeringer av soknegrenser.

Siden virkningene av denne utviklingen med tilhørende boligutbygging vil komme svært konsentrert og raskt innen utvalgte deler av de to prostiene, vil også menighetsstørrelse, jf pkt 5.4.4, måtte revurderes.

5.4.3 Opprettholdelse av sokn – felles menighetsråd og stab for flere sokn

Et tiltak som kan iverksettes separat, men som også kan være et skritt på veien til soknesammenslåing, er å opprette felles menighetsråd og felles stab for flere mindre sokn.

Fordelen ved slike tiltak er mindre ressursbruk på administrativt støttearbeid for menighetsrådene og etablering av bredere, større og mer bærekraftige stabsfellesskap.

5.4.4 Soknesammenslåinger

I noen tilfeller vil full soknesammenslåing være et aktuelt forslag å vurdere, særlig for nærliggende små sokn med forholdsvis liten aktivitet, eller for sokn som ved å slå sammen ressurser med et annet sokn på en bedre måte kan møte befolkningsmessige eller andre utfordringer.

Selv om det må legges teologiske premisser til grunn, jf pkt 5.3.1., herunder menighetens synlighet og rolle i lokalsamfunnet, må kirkelig aktivitetsomfang, geografiske forhold og befolkningsutvikling tillegges vekt.

Det er imidlertid arbeidsgruppens vurdering at en rimelig veiledende norm for menighetsstørrelse i disse prostiene bør være et minimum på ca 5 000 medlemmer. En hovedbegrunnelse for dette anslaget er at det med et slikt minimum vil være mulig å bevare og utvikle et "fullskala"-tilbud, se nedenfor, og sikre bærekraftige stabsfellesskap.

Arbeidsgruppen anser ikke generell effektivisering og administrative besparelser som et tilstrekkelig argument for å slå sammen sokn. I Den norske kirke er soknet den primære måten menighetene er organisert på. En menighet er derfor normalt organisert som sokn, med sitt eget menighetsråd.

Når man vurderer sammenslåing av sokn bør dette derfor ha sammenheng med reelle endringer i det lokale menighetslivet, enten slik at sammenslåingen er en konsekvens av endringer som alt er skjedd, eller slik at sammenslåingen skjer med den hensikt å oppnå slike endringer. Soknesammenslåing vil være en nødvendig konsekvens der to gudstjenestesteder er redusert til ett. Men det er heller ikke noe i veien å ha to eller flere gudstjenestesteder i et sokn, særlig der den øvrige virksomheten er samordnet.

Et sokn bør normalt ha et "fullskala"-tilbud med trosopplæring, diakoni, barne- og ungdomsarbeid osv. Der et slikt fullskala-tilbud ikke finnes med tilknytning til en bestemt kirke, er det ikke noe i veien for å la virksomheten ved vedkommende kirke inngå i et større sokn. I et sammenslått sokn vil menighetsrådet ha ansvaret for den samlede virksomheten. I sokn med flere kirker vil det ikke være noe i veien for at menighetsrådet nedsetter utvalg med delegerte fullmakter (jf. Virksomhetsregler for menighetsråd og kirkelig fellesråd § 8).

5.4.5 Spesialisering av og endret arbeidsdeling mellom kirker

Spørsmålet om ønskeligheten av å opprettholde "fullskala"- virksomhet med høymesser på alle søn- og helligdager i alle kirkene i de to prostiene må reises. Med så vidt mange menigheter med tilhørende kirker, til dels i geografisk nærhet og med antall forordnede gudstjenester i dagens omfang, gir dette en stor belastning på personalressursene i begge arbeidsgiverlinjer, herunder presteressursene. Dette bidrar også til mange deltidsstillinger i fellesrådslinjen.

En endring av profilen på en del av kirkene, fra å være kirker med "fullskala"- virksomhet til et redusert omfang av høymesser på søn- og helligdager og til utvikling av spesialiserte tilbud innen noen av kirkene, på samme måte som det finnes i dag, vil kunne være aktuelt.

En slik endring vil, dersom den også medfører endringer i antallet forordnede gudstjenester, ha ressursmessige konsekvenser med mulighet til omfordeling og strategiske satsinger.

I denne sammenheng vises det til nedenstående punkt.

5.4.6 Fristilling av kirker ved salg, utleie eller sambruk

Et antall kirkebygg i enkelte deler av de to prostiene bør vurderes gitt en annen bruk, f eks i forbindelse med endringer i soknestruktur.

Både Oslo katolske bispedømme, andre kristne trossamfunn og enkelte migrantmenigheter har behov for kirker til sitt bruk. Arbeidsgruppen ser det som vesentlig at menighetene i de to prostiene kan bidra til å dekke andre kristne trossamfunns behov for kirkelokaler.

Spørsmål om sambruk, utleie, evt også salg vil måtte vurderes.

5.4.7 Endringer i antall forordnede gudstjenester

Som en funksjon av mulige forslag under flere av punktene ovenfor vil antall og fordeling av forordnede gudstjenester i de ulike soknene måtte revurderes. Dette gjelder ved sammenslåing av sokn, men også i de tilfeller en kirke foreslås avvirket som soknekirke, enten ved slag, langtidsutleie eller ved opphør av leieforhold.

Arbeidsgruppen vil anbefale at det i de sokn hvor det gjennomføres endringer i struktur og organisering, herunder avvikling av kirke som soknekirke, utarbeides gudstjenesteplaner hvor endringer i forordnede gudstjenester inngår som et grunnlag for biskopens beslutning om ny gudstjenesteforordning.

5.4.8 Endringer i bemanningsplaner

Mange av forholdene knyttet til endringer i aktiviteter, befolkningsutvikling og strategiske satsninger forutsetter at de aktuelle bemanningsplanene gjennomgås.

Også mulige endringer som er nevnt under punktene ovenfor, f eks endringer av soknegrenser, soknesammenslåinger, fristilling av kirker og endringer i antall forordnede gudstjenester, vil medføre behov for å justere bemanningsplanene i begge arbeidsgiverlinjer.

En del av disse justeringene vil også innebære en gjennomgang av kriteriene for å tildele personalressurser.

5.5 Totale ressursrammer

Arbeidsgruppen mener at utfordringene som er beskrevet i de foregående kapitler tilsier at det må arbeides for å øke ressurstilgangen til kirken i Oslo ut over dagens nivå for bedre å kunne nå målet, særlig begrunnet i strategiske utfordringer og befolkningsutvikling.

Arbeidsgruppen anbefaler at bispedømmerrådet og Kirkelig fellesråd i Oslo gjennom en henvendelse til statlige og kommunale myndigheter sterkt understreker at ressursgrunnlaget for kirkelig virksomhet i Oslo må utvides blant annet som følge av de omfattende økningene i folketall som er forventet innen kort tid. I denne sammenheng må også behovet for å skaffe til veie lokaler for kirkelig virksomhet i nye utbyggingsområder markeres.

Nøkternt vurdert må imidlertid forslagene utformes uten at det forutsettes en økning i ressursgrunnlaget i årene framover, men at tildeling av ressurser fra stat og kommune, sett i forhold til medlemstall, vil holde seg på dagens nivå.

Som en følge av dette vil det være et viktig delmål å fremme forslag som gjør at knappe ressurser på dagens nivå brukes mer effektivt. Det er gruppens intensjon å se etter mulige innsparinger og effektiviseringsmuligheter innenfor rammene, men også å ha som en forutsetning at gevinstene ved slike tiltak skal beholdes og omdisponeres til realisering av målrettede satsinger og strategier. I dette arbeidet vil det også være nødvendig å se på omdisponeringer over prostigrensene.

5.6 Bispedømmerrådets behandling av forslag til mål, premisser, kriterier og virkemidler

I sitt møte 19. desember 2011 hvor bispedømmerrådet behandlet arbeidsgruppens foreløpige rapport ga rådet sin tilslutning til arbeidsgruppens forslag til mål, premisser, kriterier og virkemidler for endringer i organiseringen av kirken i Oslo, slik de er beskrevet ovenfor i dette kapitlet. (Sak OBDR-086/11).

6 Arbeidsgruppens anbefalinger til endringer i struktur og organisering

Det presiseres at anbefalingene nedenfor angir en retning som arbeidsgruppen mener endringene i struktur og organisering bør ha, men at alle konkretiseringer og konsekvenser ikke er utredet eller beregnet fullt ut, f eks:

- Omfordeling av innsparinger ved strukturendringer og inntekter ved salg eller utleie av kirker til strategiske satsinger. Disse vil det først bli mulig å foreta etter at de konkrete beslutninger er tatt og gjennomført, f eks soknesammenslåinger og salg/langtidsutleie av kirker
- Endringer i antall forordnede gudstjenester. Virkningene på dette området vil framkomme når det er utarbeidet forslag til endrede gudstjenesteplaner i de sokn som berøres av endringene og biskopen har fastsatt ny forordning
- Endringer i bemanningsplanene i begge arbeidsgiverlinjene som følge av endringer i struktur og organisering, med muligheter til strategiske satsinger. Disse vil avhenge av hvilke endringer som følger av nye soknestrukturer, endringer i soknegrenser og hvilke midler som kan frigjøres for omdisponering
- Justeringer og endringer av soknegrenser. I denne rapporten pekes det på hvilke endringer som anbefales foretatt. I forbindelse med at bispedømmerådet sender saken ut til høring etter sitt møte 26. mars 2012 vil anbefalingene bli konkretisert til hvilke roder som vil berøres av de foreslåtte justeringene.

En del av disse forholdene vil derfor bli beskrevet nærmere i det dokument som bispedømmerådet sender ut til høring etter sitt møte 26. mars 2012; enkelte forhold vil først bli avklart etter at bispedømmerådet fatter sitt vedtak 17. september 2012 og Kirkelig fellesråd i Oslo deretter behandler de delene av forslagene som berører fellesrådets myndighetsområde.

6.1 Forutsetninger for gjennomføring av anbefalingene

Arbeidsgruppen legger følgende til grunn for hvem som har avgjørelsesmyndighet i de ulike spørsmålene og hvordan prosessen bør foregå:

6.1.1 Endringer av navn på prosti og lokalisering av prostesete

Bispedømmerådet kan fremme forslag om endringer av navn på prosti og lokalisering av prostesete.

Prost, menighetsmøter og sokneprester skal uttale seg i saken før bispedømmerådet treffer sin beslutning.

6.1.2 Endringer i soknegrenser

Geografiske, befolkningsmessige og kommunikasjonsmessige forhold kan tillegges vekt ved utarbeidelse av forslag til endring av soknegrenser.

Endringer i soknegrenser kan foreslås av soknene eller av bispedømmerådet. I sitt høringsdokument som sendes ut etter møtet i bispedømmerådet 26. mars 2012 vil konkrete endringer bli foreslått.

Forslag til endringer skal forelegges menighetsmøtet til uttalelse, jf Kirkelovens § 11, før bispedømmerådet treffer avgjørelse. Sokneprest og prost skal også gis anledning til å uttale seg.

6.1.3 Soknesammenslåinger

Arbeidsgruppen legger vekt på følgende forhold ved forslag om soknesammenslåinger:

- Små, sårbare menighetsfellesskap bør unngås. Ut fra en veiledende norm, jf pkt 5.4.4, bør sokn med under 5 000 medlemmer sammenslås med ett eller flere andre sokn, med mindre geografiske eller kommunikasjonsmessige forhold tilsier noe annet
- Det er et mål å styrke det samlede ressursgrunnlaget for de sammenslåtte soknene og skape bærekraftige enheter. Mange, små sokn, med liten aktivitet og med til sammen mange forordnede gudstjenester, trekker f eks mye ressurser
- Både stabsfellesskap og menighetsfellesskap for øvrig bør ha en viss størrelse for å danne grunnlag for å tilby de tjenester som en lokalmenighet bør gi, jf pkt 5.3.1. Et særlig argument vil være knyttet til behovet for å erstatte deltidsstillinger med heltidsstillinger eller med stillinger som har en større stillingsbrøk.

For soknesammenslåing gjelder samme regler som for endring av soknegrenser, dvs menighetsmøtene, sokneprester og prost skal uttale seg før bispedømmerrådet treffer avgjørelse.

Før det blir gjort vedtak om navn på sokn skal navnekonsulenttjenesten for området uttale seg.

Sammensetting av nytt menighetsråd i sammenslåtte sokn kan foregå ved at det foretas et nytt valgoppgjør for menighetsrådsvalgene ved siste valg i de soknene som inngår i det sammenslåtte sokn, for å sette sammen det nye menighetsrådet. Dette innebærer ikke at det må gjennomføres nytt valg, men at det må foretas en ny opptelling. Dette vil skje etter nærmere regler, som bl a fastsetter antallet medlemmer i det nye rådet og hvor mange medlemmer det nye rådet bør inneholde fra hver av de tidligere rådene. Det må treffes beslutninger i menighetsmøtene forut for sammenslåingen om antall medlemmer i det nye rådet.

Ved en eventuell beslutning i bispedømmerrådet 17. september 2012 om sammenslåing av sokn, bør nye valgoppgjør kunne foretas i løpet av høsten 2012 og nye sokn være opprettet på nyåret 2013.

I forbindelse med soknesammenslåing bør også organisering av prestedtjenesten i det sammenslåtte soknet avklares, bl a hvordan representasjonen fra prestene i det sammenslåtte menighetsrådet skal være.

6.1.4 Endringer i antallet forordnede gudstjenester

Biskopen beslutter hvor mange gudstjenester det skal holdes i den enkelte kirke, jf Tjenesteordning for biskoper § 3.

Menighetsmøtet skal uttale seg før beslutning treffes, jf Kirkelovens § 11.

Arbeidsgruppen vil anbefale at arbeidet med endringer av forordnede gudstjenester starter med at soknene i de to prostiene blir bedt om å utarbeide gudstjenesteplaner med forslag til endringer i antall og fordeling av forordnede gudstjenester, jf pkt 5.4.7, slik at en kan få frigjort presteressurser og andre ressurser til viktige satsinger.

6.1.5 Salg, langtidsutleie eller avvikling av leieforhold for kirker

Kirkeloven forutsettes at det i et sokn er minst en soknekirke. Kirken er soknets eiendom, men flere sokn innen en kommune kan eie en kirke i fellesskap. Forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellesråd. Departementet kan når særlige grunner tilsier det samtykke i salg av en kirke.

Dersom det i et sokn foreligger forslag om enten salg eller langtidsutleie av soknets kirke, må først soknet nedlegges eller slås sammen med andre sokn før dette kan skje. Deretter kan salg foretas eller avtale om langtidsutleie inngås. Det samme gjelder dersom et sokn selv ikke eier kirken, men leier av andre, og leieforholdet sies opp. Ved at leieforholdet opphører vil soknet bli uten kirke, noe som må sidestilles med salg eller langtidsutleie mht nedleggelse eller sammenslåing.

Siden en kirke er soknets eiendom er det fellesrådet som på vegne av det sammenslåtte soknet beslutter salg eller langtidsutleie. Menighetsråd, menighetsmøte, sokneprest, prost, biskopen og kommunen må gis anledning til å uttale seg.

Ved salg/langtidsutleie av kirke må saken forelegges departementet til godkjenning.

Sambruk eller begrenset utleie av en kirke kan besluttes av menighetsrådet, men krever ikke endring av soknstatus dersom kirken fremdeles brukes som soknekirke.

6.1.6 Omfordeling av ressurser

Selv om det vil være gode grunner for å øke ressursgrunnlaget for kirkens virksomhet i de to prostiene og å arbeide for det, jf pkt 5.5, legger arbeidsgruppen til grunn dagens ressursgrunnlag for de konkrete anbefalingene.

Anbefalingene gir imidlertid grunnlag for å regne med innsparinger som følge av soknesammenslåinger og inntekter ved evt salg eller langtidsutleie av kirker.

De mulige innsparingene er anslått i kapittel 8. Som det framgår vil det være mulig, dersom arbeidsgruppens anbefalinger følges, å frigjøre midler som kan omfordeles.

Det er arbeidsgruppens uttalte mål at frigjorte midler skal omfordeles til strategiske satsinger og tiltak for å møte konkrete utfordringer, i særlig grad forventet befolkningsutvikling i de to prostiene.

6.1.7 Endringer i bemanningsplaner

Etter at de nødvendige strukturelle og organisatoriske endringer er vedtatt, herunder endringer i antall forordnede gudstjenester må det, som et ledd i gjennomføringen, foretas endringer i bemanningsplanene i begge arbeidsgiverlinjene.

I denne sammenheng må også omfordeling av frigjorte midler benyttes for å gjøre bemanningsplanene strategiske og målrettet ut fra de konkrete utfordringene menighetene står overfor, jf kapitlene 2, 3 og 4.

Arbeidsgruppen legger til grunn at prinsippene for fordeling av konkrete presteressurser til det enkelte sokn må ses på pånytt. I dag fordeles presteressursene til prostiene som så videreforder. En ny vurdering av framgangsmåten for å fordele presteressurser må ha som mål å sikre et helhetlig og overordnet grep på tildelingene.

6.1.8 Beslutninger på ulike nivåer

Arbeidsgruppen vil i det følgende fremme sine anbefalinger om endringer, men understreker at den konkrete beslutning og oppfølging må skje i ulike fora og på ulike nivåer:

- Salg av kirker besluttet av Kirkelig fellesråd i Oslo på vegne av det sammenslåtte soknet, men salget må godkjennes av departementet
- Endringer av soknegrenser og soknestruktur besluttet av bispedømmerådet, etter at menighetsmøtene, prost og sokneprest har hatt anledning til å uttale seg
- Endringer i antall og fordeling av forordnede gudstjenester besluttet av biskopen, etter at menighetsmøtene har hatt anledning til å uttale seg
- Omfordeling av innsparte midler besluttet dels av bispedømmerådet, dels av Kirkelig fellesråd i Oslo
- Endringer i bemanningsplaner og tildeling av personalressurser besluttet dels av bispedømmerådet, dels av Kirkelig fellesråd i Oslo.

Det vises til kap. 9 som beskriver den videre saksgang.

6.2 Endring av navn på Østre Aker prosti og lokalisering av prostesete

I løpet av utredningsprosessen og i særlig grad gjennom innspill i konsultasjonene har spørsmålet om navneendring for Østre Aker prosti blitt reist. En begrunnelse som har blitt framført er at begrepet "Østre Aker" i mindre grad forbindes med hele det området som inngår i prostiet, dvs Groruddalen.

Arbeidsgruppen ser at det på denne bakgrunn kan være klokt å vurdere et navnebytte og vil anbefale at en i så fall benevner prostiet "Groruddalen prosti".

Arbeidsgruppen vil også anbefale at det vurderes å lokalisere prostesetet for Groruddalen prosti, som i dag ligger ved Østre Aker kirke, til Grorud kirke med kontorer for prost, prostesaksbehandler, kirkeforvalter og rådgiver i Grorud menighetshus. Kirken ligger sentralt i prostiet og vil kunne romme de funksjonene som er aktuelle.

6.3 Stovner, Fossum og Høybråten sokn

6.3.1 Kort situasjonsbeskrivelse

Sokn	Folketall 2010	Antatt nye boliger 2012-2020	Medlemstall 2010	Medlemsandel 2010	Medlemstall 2012	Totalt antall Stillinger 2011	Menighetsfinansierte stillinger 2011	Antall prestestillinger 2011
Stovner sokn	8 927	Ca 80	4 417	49	4 262	5,6	1,1	2,0
Fossum sokn	13 851	Ca 160	5 123	37	4 921	4,0	0,25	2,0
Høybråten sokn	8 696	Ca 400	4 921	57	4 843	6,1	1,2	2,0

Se for øvrig Vedleggene 1, 2 og 4 som også inneholder oversikt over gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger.

6.3.2 Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter

De tre soknene har allerede en god del samarbeidstiltak og utviklingsmuligheter, blant annet:

- Noen fellesgudstjenester, bl a 2. pinsedag, bydelsgudstjeneste, økumenisk fredsgudstjeneste i samarbeid med migrantmenigheter og korsvandring langfredag
- Felles sorggrupper tre ganger i året
- Felles trosopplæringsleder
- Felles stabsmøter noen ganger i året
- Samarbeid mellom menighetsrådenes arbeidsutvalg
- Sterk frivillig innsats
- Godt samarbeid med bydelen
- Ønsker å øremerke presteressurs for å arbeide med integrering og samarbeid med migrantmenigheter

6.3.3 Anbefalinger om endringer i struktur og organisering

Arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger er:

- Arbeidsgruppen har vurdert ulike løsninger; både at alle tre soknene består som selvstendige sokn, at soknene Stovner og Fossum sokn slås sammen eller at alle tre sokn slås sammen til ett sokn.

Arbeidsgruppen har særlig vurdert to løsninger som særlig aktuelle:

- Sammenslåing av Fossum og Stovner sokn til ett sokn. Høybråten sokn består som eget sokn
- Sammenslåing av alle tre soknene til ett sokn

Det anbefales at alle tre soknene slås sammen til ett sokn, med særlig henvisning til de mulighetene som ligger i en større grad av felles ressursutnyttelse og et bredere stabsfellesskap enn løsningen basert på at bare Fossum og Stovner sokn slås sammen. Allerede i dag utgjør disse tre soknene en naturlig og velfungerende samarbeidsenhet.

De har også sine særpreg og ulikheter knyttet til ulike tradisjoner, religiøs og livssynsmessig situasjon og tilknytninger til lokalsamfunnene. Disse særpregene bør kunne fortsette og videreutvikles innenfor rammen av et felles sokn. Det vil f eks være fullt mulig at menighetsrådet i det sammenslåtte soknet nedsetter egne menighetsutvalg knyttet til hver av de tre kirkene i soknet, se pkt 5.4.4

Det anbefales at det sammenslåtte soknet gis navnet *Høybråten og Stovner sokn*.

Staben bør i størst grad søkes samlokalisert i en av kirkene.

De generelle premissene for anbefalingen om soknesammenslåing finnes i pkt. 6.1.2.

Det sammenslåtte soknet får ut fra medlemstallene i 2012 ca 14 000 medlemmer. En viss økning i folketallet, som følge av boligutbygging forventes.

- Det anbefales at det utarbeides en gudstjenesteplan for antall og fordeling av regelmessige høymesser og andre messer på de tre kirkene i det sammenslåtte soknet. Planen bør også inneholde et forslag til eventuelle endringer i antall forordnede gudstjenester som grunnlag for biskopens beslutning
- Det anbefales at Fossum kirke vurderes leid ut til migrantmenigheter for gudstjenester
- Det sammenslåtte Høybråten og Stovner sokn anbefales gitt ansvaret for å utvikle et ressurscenter for migrantmenigheter
- Som ledd i en omdisponering av ressurser totalt i området anbefales det at en presteressurs øremerkes til arbeidet med ressurscenteret for migrantmenigheter
- Fossum kirke, med sin unike plassering på Stovnersenteret, anbefales utviklet som "Åpen kirke" på hverdager med en diakonal profil, evt i samarbeid med andre aktører, f eks Kirkens bymisjon
- Det anbefales at det sammenslåtte Høybråten og Stovner sokn tildeles en ekstrastilling, fortrinnsvis en diakonstilling, knyttet til "Åpen kirke"-tilbudet i Fossum kirke. Dette må i så fall besluttes av Kirkelig fellestråd i Oslo

6.3.4 Noen konsekvenser

Følgende ressursmessige konsekvenser kan foreløpig tenkes dersom anbefalingene følges:

- Tildeling av en ekstra stillingsressurs til diakonstilling i det sammenslåtte Høybråten og Stovner sokn.
- Øremerking av en presteressurs som ledd i en omdisponering totalt i området til arbeidet med et ressurscenter for migrantmenigheter
- Administrative innsparinger ved reduksjon fra tre til ett menighetsråd og fra tre til en stab benyttes til satsinger i området
- Leieinntekter fra utleie av Fossum kirke til migrantmenigheter benyttes til satsinger.

6.4 Rødtvet, Bredtvet, Grorud og Romsås sokn

6.4.1 Kort situasjonsbeskrivelse

Sokn	Folketall 2010	Antatt nye boliger 2012-2020	Medlemstall 2010	Medlemsandel 2010	Medlemstall 2012	Totalt antall Stillinger 2011	Menighetsfinansierte stillinger 2011	Antall prestepstillinger 2011
Rødtvet sokn	12 622	Ca 250	5 820	46	5 740	4,8	0,7	2,5
Bredtvet sokn	8 570	Ca 70	3 730	44	3 828	4,1	0	1,0
Grorud sokn	6 385	Ca 300	3 114	49	3 100	3,3	0,1	1,0
Romsås sokn	6 965	0	3 031	44	2 945	3,4	0,1	1,0

Se for øvrig Vedleggene 1, 2 og 4 som også inneholder oversikt over gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger

6.4.2 Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter

De fire soknene har allerede en god del samarbeidstiltak og utviklingsmuligheter, bl a:

- Prestesamarbeid om kirkelige handlinger, trosopplæringsarbeid, konfirmantarbeid og barne- og ungdomsarbeid 0-18 år
- Diakonene samarbeider, bl a om sorggrupper
- En del fellesgudstjenester, spesielt om sommeren
- En del tiltak for hele prostiet, f eks Grorud kirkes kammerkor
- Felles stabsmøter 1-2 ganger i året
- Enkelte fellesmøter mellom menighetsråd, det planlegges nå regelmessige samlinger for arbeidsutvalgene i menighetsrådene
- Bredtvet har et innslag av kristne innvandrere, både som ansatte og frivillige. En internasjonal menighet leier fast i kirken
- Romsås samarbeider med bydelens kriseteam. Bydelene ønsker en sterk kirke for integrering og forebyggende helsearbeid

6.4.3 Anbefalinger om endringer i struktur og organisering

Arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger er:

- Arbeidsgruppen har vurdert ulike løsninger; både at to og to av soknene slås sammen, dvs Bredtvet og Rødtvet til ett sokn og Grorud og Romsås til ett, og at alle fire soknene slås sammen til ett sokn.

Det anbefales at alle fire soknene slås sammen til ett sokn, med særlig henvisning til de mulighetene som ligger i felles ressursutnyttelse og et bredere stabsfellesskap. Det nye soknet vil også gi store og varierte muligheter til aktiviteter og gudstjenesteliv med både arbeidskirker og et tradisjonelt kirkebygg.

Allerede i dag utgjør disse soknene en naturlig og velfungerende samarbeidsenhet. De har også sine særpreg og ulikheter knyttet til ulike typer aktiviteter, tradisjoner, religiøs og livssynsmessig situasjon og tilknytninger til lokalsamfunnene, noe som bør kunne fortsette og videreutvikles innenfor rammen av et felles sokn.

Disse særpregene bør kunne fortsette og videreutvikles innenfor rammen av et felles sokn. Det vil f eks være fullt mulig at menighetsrådet i det sammenslåtte soknet nedsetter egne menighetsutvalg knyttet til hver av kirkene i soknet, se pkt 5.4.4

Det anbefales at det sammenslåtte soknet gis navnet *Grorud sokn*.

Staben bør søkes samlokalisert i Rødtvet kirke, jf at kontorlokalene i Grorud menighetshus foreslås benyttet i forbindelse med lokalisering av prostesete til Grorud kirke.

De generelle premissene for anbefalingen finnes i pkt. 6.1.2.

Det sammenslåtte soknet får ut fra medlemstallene i 2012 ca 15 600 medlemmer. En viss økning i folketallet, som følge av boligutbygging forventes.

- Det anbefales at det utarbeides en gudstjenesteplan for antall og fordeling av regelmessige høymesser og andre messer på alle kirkene i det sammenslåtte soknet. Planen bør også inneholde et forslag til eventuelle endringer i antall forordnede gudstjenester, bl a som en følge av reduksjon i antall kirker i det sammenslåtte soknet, som grunnlag for biskopens beslutning
- Arbeidsgruppen har vurdert salg eller langtidsutleie av en kirke i Groruddalen og er kommet til at de meste aktuelle kirkene er Bredtvet og Rødtvet kirke. Gruppen har vurdert begge mulighetene, og er kommet at den vil anbefale at Bredtvet kirke leies ut på permanent basis eller selges til Oslo katolske bispedømme. Oslo katolske bispedømme har et klart behov for en kirke i Grouddalen og har vist interesse for å kunne overta Bredtvet kirke.

Begrunnelsene for arbeidsgruppens anbefaling er følgende:

- Rødtvet kirke er mer sentralt plassert enn Bredtvet kirke i forhold til omkringliggende lokalsamfunn og boligområder. Rødtvet kirke ligger blant annet like i nærheten av Apalløkka skole og andre institusjoner i nærmiljøet. Det er også forventet en viss økning i folketallet i nåværende Rødtvet sokn som følge av boligbygging.
- Adkomsten til Rødtvet kirke er god fra begge sider av det sammenslåtte soknet. Bredtvet kirke ligger noe mer perifert rent kommunikasjonsmessig i forhold til resten av soknet
- Bredtvet kirke er en godt og funksjonelt arbeidskirkebygg. Ved å beholde Bredtvet kirke og fristille Rødtvet kirke vil det imidlertid neppe være nok kapasitet i de øvrige kirker og menighetshus i det

sammenslåtte soknet til å dekke de areal- og rombehov eller aktiviteter som i dag er knyttet til Rødtvet kirke

- Det bør også vurderes å foreta mindre justeringer av soknegrensene mellom det sammenslåtte Grorud sokn og Tonsen sokn og det sammenslåtte Høybråten og Stovner sokn.

6.4.4 Noen konsekvenser

Følgende ressursmessige konsekvenser kan foreløpig tenkes dersom anbefalingene følges:

- Frigjøring av presteressurser og andre personalressurser som følge av endringer i antall forordnede gudstjenester samt reduksjon av antall kirker
- Eventuelle administrative innsparinger ved reduksjon fra fire til ett menighetsråd og fra fire staber til en stab kan omfordels til strategiske satsinger i området
- Inntekter ved evt salg eller permanent utleie av Bredtvet kirke kan benyttes for satsinger i Groruddalen prosti.

6.5 Tonsen sokn

6.5.1 Kort situasjonsbeskrivelse

Sokn	Folketall 2010	Antatt nye boliger 2012-2020	Medlemstall 2010	Medlemsandel 2010	Medlemstall 2012	Totalt antall Stillinger 2011	Menighetsfinansierte stillinger 2011	Antall prestestillinger 2011
Tonsen sokn	15 380	Ca 280	10 392	68	10 391	6,9	1,4	2,0

Se for øvrig Vedleggene 1, 2 og 4 som også inneholder oversikt over gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger

6.5.2 Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter

Tonsen sokn har allerede en del samarbeidstiltak og utviklingsmuligheter, bl a:

- Samarbeid med Rødtvet og Bredtvet sokn om lederkurs for unge med reise til Taizè
- Retreatdager i Tonsen hvert halvår samler også deltakere fra andre menigheter
- Tonsen hadde "Åpen kirke" kl 10-15 på ukedager i adventstiden, men fikk det ikke til i 2011 pga manglende personalressurs. Tiltaket krever også bygningsmessige endringer dersom det skal fortsette
- Hadde tidligere nært samarbeid med Grefsen sokn, men dette opphørte ved overføring av Tonsen sokn til Østre Aker prosti

- Sorggrupper bør kunne realiseres i et samarbeid, muligens på prostinivå.

6.5.3 Anbefalinger om endringer i struktur og organisering

Arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger er:

- Mindre justeringer av soknegrensene mot det sammenslåtte Grorud sokn bør overveies
- Soknegrensene mot Østre Aker sokn anbefales justert ved at de delene som ligger i Bjerke bydel legges til Tonsen sokn.

6.5.4 Noen konsekvenser

Følgende ressursmessige konsekvenser kan foreløpig tenkes dersom anbefalingene følges:

- Ved eventuelle endringer som medfører justering av soknegrensene mot det sammenslåtte Grorud sokn og Østre Aker sokn vil det oppstå et behov for å justere personalressursene, spesielt tilføre økte presteressurser

6.6 Ellingsrud og Furuset sokn

6.6.1 Kort situasjonsbeskrivelse

Sokn	Folketall 2010	Antatt nye boliger 2012-2020	Medlemstall 2010	Medlemsandel 2010	Medlemstall 2012	Totalt antall Stillinger 2011	Menighetsfinansierte stillinger 2011	Antall prestestillinger 2011
Ellingsrud sokn	6 503	Ca 10	3 585	55	3 520	3,5	0,4	1,0
Furuset sokn	15 104	Ca 880	5 135	34	4 915	4,8	0,2	2,0

Se for øvrig Vedleggene 1, 2 og 4 som også inneholder oversikt over gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger.

6.6.2 Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter

De to soknene har allerede en god del samarbeidstiltak og utviklingsmuligheter, bl a:

- Felles gudstjenester om sommeren med Furuset, Ellingsrud, Haugerud og Østre Aker sokn fungerer godt
- Diakonalt samarbeid om sorggrupper med i alt seks menigheter
- Samarbeide om konfirmantarbeid og trosopplæring for ungdom
- "Åpen kirke", skeiv messe, særskilte gudstjenester for barnefamilier, meditasjonsgudstjenester, temagudstjenester mv
- En del tiltak innen religionsdialog og samarbeid med moskeer

- Burde være mulig å etablere mer stabssamarbeid og felles arena for menighetsrådene

6.6.3 Anbefalinger om endringer i struktur og organisering

Arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger er:

- Det anbefales at Ellingsrud og Furuset sokn slås sammen til ett sokn, med særlig henvisning til de mulighetene som ligger i felles ressursutnyttelse og et bredere stabsfellesskap. Det nye soknet vil også gi store og varierte muligheter til aktiviteter og gudstjenesteliv med sine to kirker, godt lokalisert i lokalsamfunnene.

Allerede i dag utgjør disse soknene en naturlig og velfungerende samarbeidsenhet. De har også sine særpreg og ulikheter knyttet til ulike typer aktiviteter, tradisjoner, religiøs og livssynsmessig situasjon og tilknytninger til lokalsamfunnene. Disse særpregene bør kunne fortsette og videreutvikles innenfor rammen av et felles sokn. Det vil f.eks. være fullt mulig at menighetsrådet i det sammenslåtte soknet nedsetter egne menighetsutvalg knyttet til hver av de to kirkene i soknet, se pkt 5.4.4

- Det anbefales at det sammenslåtte soknet gis navnet *Ellingsrud og Furuset sokn*.
- Premissene for anbefalingen finnes i pkt. 6.1.2.
- Det sammenslåtte soknet får ut fra medlemstallene for 2012 ca 8 400 medlemmer. Det er ventet en markert vekst i folketallet på grunn av boligbygging
- Det anbefales at det utarbeides en gudstjenesteplan for antall og fordeling av regelmessige høymesser og andre messer på de to kirkene i det sammenslåtte soknet. Planen bør også inneholde et forslag til eventuelle endringer i antall forordnede gudstjenester som grunnlag for biskopens beslutning
- Det anbefales at mulighetene til utleie til migrantmenigheter vurderes.
- Det anbefales også at en mer omfattende sambruk med Oslo katolske bispedømme knyttet til Ellingsrud kirke, vurderes
- Det anbefales at "Åpen kirke"-tilbud på hverdager søkes etableres i Ellingsrud kirke
- Ellingsrud og Furuset sokn anbefales utviklet til et ressurscenter for religionsdialog, evt ved at Kirkelig senter for religionsmøte og dialog lokaliseres der
- Det anbefales at Ellingsrud og Furuset sokn gis ekstraressurser til å møte de forventede økningene i folketall som følge av utbyggingene.

6.6.4 Noen konsekvenser

Følgende ressursmessige konsekvenser kan foreløpig tenkes dersom anbefalingene følges:

- Eventuelle administrative innsparinger ved reduksjon fra to til ett menighetsråd og fra to til en stab benyttes til strategiske satsinger i området.
- Evt inntekter ved utleie/sambruk benyttes til satsinger i området

- Det sammenslåtte soknet gis ekstraressurser for å møte de forventede utbyggingene

6.7 Haugerud og Østre Aker sokn

6.7.1 Kort situasjonsbeskrivelse

Sokn	Folketall 2010	Antatt nye boliger 2012-2020	Medlemstall 2010	Medlemsandel 2010	Medlemstall 2012	Totalt antall Stillinger 2011	Menighetsfinansjerte stillinger 2011	Antall prestestillinger 2011
Haugerud sokn	16 930	Ca 780	8 746	52	8 458	4,7	0,2	2,0
Østre Aker sokn	11 740	Ca 3 900	6 396	54	6 342	3,7	0	1,5

Se for øvrig Vedleggene 1, 2 og 4 som også inneholder oversikt over gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger.

6.7.2 Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter

De to soknene har allerede en god del samarbeidstiltak og utviklingsmuligheter, bl a:

- Samarbeid om konfirmanter og trosopplæring
- Samarbeid med menighetene i Alna bydel om bl a diakoni
- Østre Aker kirke kan utvikles som katedral- og kulturkirke med vekt på seremonier og kulturtiltak
- Østre Aker kirke har en komplisert beliggenhet som setter grenser for aktiviteter og samarbeid

6.7.3 Anbefalinger om endringer i struktur og organisering

Arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger er:

- Det anbefales at de to soknene består som egne sokn, men at grensene mellom Østre Aker sokn og Tonsen sokn justeres ved at de delene som hører til i Bjerke bydel overføres til Tonsen. Grensene mot Kampen sokn bør også justeres
- Østre Aker kirke anbefales utviklet som kulturkirke i tillegg til å være soknekirke for Østre Aker sokn
- Det anbefales etablert et "Åpen kirke"-tilbud på hverdager i Haugerud kirke
- Det anbefales startet et arbeid i samarbeid mellom de to soknene for å finne egnede menighetslokaler i de nye utbyggingsområdene.

6.7.4 Noen konsekvenser

Følgende ressursmessige konsekvenser kan foreløpig tenkes dersom anbefalingene følges:

- Sognene gis ekstraressurser til å møte de store økningene i folketall som følge av utbyggingene.

6.8 Gamlebyen, Grønland, Kampen og Vålerengen sokn

6.8.1 Kort situasjonsbeskrivelse

Sokn	Folketall 2010	Antatt nye boliger 2012-2020	Medlemstall 2010	Medlemsandel 2010	Medlemstall 2012	Totalt antall Stillinger 2011	Menighetsfinansierte stillinger 2011	Antall prestestillinger 2011
Gamlebyen sokn	5 905	Ca 3 500	3 505	59	3 486	1,4	0,2	0,5
Grønland sokn	15 215	Ca 500	5 788	38	5 431	4,2	0,5	1,5
Kampen sokn	9 531	Ca 4 900	4 979	52	4 934	3,2	0	1,5
Vålerengen sokn	11 200	Ca 200	6 131	55	5 820	3,7	0,8	1,0

I tillegg har sognene i Gamle Oslo 1,0 prostipreststilling, 0,5 kapellanstilling og 0,2 informasjonsmedarbeider i fellesskap.

Se for øvrig Vedleggene 1, 2 og 4 som også inneholder oversikt over gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger.

6.8.2 Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter

De fire sognene har allerede en god del samarbeidstiltak og utviklingsmuligheter, bl a:

- Alle fire sognene har gjennom et intensjonsvedtak fra 2003 hatt et eget samarbeidsorgan, uten beslutningsmyndighet, men med ansvar for koordinering
- Sognene har felles kontor på Grønland med stabsfellesskap
- Godt samarbeid om trosopplæring med felles konfirmantarbeid
- Gamle Oslo kirkeakademi er felles for alle sognene
- Gamlebyen og Vålerengen har felles soknediakon
- Kapellan er tilsatt i Kampen, men arbeider i hele området
- Grønland og Gamlebyen sokn ønsker å intensivere innsatsen i forbindelse med utbyggingen på Sørenga og i Bjørvika. Bispedømmerådet har bevilget midler til strategisk satsing for å møte utviklingen

- Kværnerbyen ligger i Gamlebyen sokn, men hører mer naturlig til Vålerengen sokn
- Å møte utfordringene knyttet til den omfattende Ensjøutbyggingen må bli et hovedansvar for Kampen sokn
- Grønland sokn er aktive på religionsdialog
- Soknene tenker seg utvikling av følgende særpreg ved at kirkene i tillegg til å være soknekirker kjennetegnes av:
 - Vålerengen: Folkekirken
 - Kampen: Kulturkirken
 - Grønland: Religionsdialogen
 - Gamlebyen: Pilegrimskirken

6.8.3 Anbefalinger om endringer i struktur og organisering

Arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger er:

- Arbeidsgruppen ser det ikke aktuelt å anbefale endringer i soknestructuren for Kampen og Vålerengen sokn
- Gamlebyen og Grønland sokn anbefales slått sammen til ett sokn, med særlig henvisning til de mulighetene som ligger i felles ressursutnyttelse og et bredere stabsfellesskap. Det nye soknet vil også gi varierte muligheter til aktiviteter og gudstjenesteliv både i de nåværende lokalsamfunnene og i de nye boligområdene.

Allerede i dag har disse soknene et velfungerende samarbeid. De har også sine særpreg og ulikheter knyttet til ulike typer aktiviteter, tradisjoner, religiøs og livssynsmessig situasjon og tilknytninger til lokalsamfunnene, noe som bør kunne fortsette og videreutvikles innenfor rammen av et felles sokn. Det bør blant annet være mulig å utnytte på en positiv måte at Middelalderparken er lokalisert innen soknet

- Det anbefales at det sammenslåtte soknet gis navnet *Gamlebyen og Grønland sokn*. Begrunnelsen for navneanbefalingen er i hovedsak at dette navnet på en naturlig måte forbindes med hele det nye soknet.
- Premissene for anbefalingen finnes i pkt. 6.1.2.
- Det anbefales at det utarbeides en gudstjenesteplan for antall og fordeling av regelmessige høymesser og andre messer i det sammenslåtte soknet. Planen bør også inneholde et forslag til eventuelle endringer i antall forordnede gudstjenester, bl a som følge av reduksjon i antall kirker, som grunnlag for biskopens beslutning
- Det sammenslåtte soknet får ut fra medlemstallene for 2012 ca 9 000 medlemmer. Det er ventet en markert vekst i folketallet de nærmeste årene på grunn av kraftig vekst i boligbyggingen
- Leieforholdet for Gamlebyen kirke anbefales avviklet. Grønland kirke, vil med de endringer som er anbefalt nedenfor, kunne fungere som en fullverdig kirke for hele de sammenslåtte soknet, noe Gamlebyen kirke ikke vil kunne. En konsentrasjon om og videreutvikling av Grønland kirke i en kombinasjon med

egnede menighetslokaler i de nye utbyggingsområdene, er derfor ressursmessig og strategisk å foretrekke.

Oslo International Church som i dag holder til i Gamlebyen kirke, må sikres lokaler, enten ved å leie av Oslo Hospital eller ved å tilbys andre lokaler

- Det bør vurderes å skaffe det sammenslåtte Gamlebyen og Grønland sokn mer egnede menighetslokaler, evt ved at Grønland menighetshus selges.
- Arbeidsgruppen anbefaler også om at man vurderer en ombygging og opprusting av Grønland kirke, f eks en oppdeling i flere, mindre rom med ulike funksjoner
- Det bør søkes tildelt en ekstra stilling til diakonal satsing i området
- Soknegrensene mellom Kampen sokn og Østre Aker sokn anbefales justert som en følge av befolkningsutviklingen
- Soknegrensene mellom det sammenslåtte Gamlebyen og Grønland sokn og Vålerengen sokn og Kampen sokn anbefales justert som en følge av befolkningsutviklingen
- Det anbefales at arbeidet med å finne egnede menighetslokaler i de nye utbyggingsområdene påbegynnes, evt i et samarbeid med utbyggerne.

6.8.4 Noen konsekvenser

Følgende ressursmessige konsekvenser kan foreløpig tenkes dersom anbefalingene følges:

- Soknene gis ekstraressurser til å møte de store utbyggingene knyttet til Bjørvika, Sørenga, Kværnerbyen og Ensjø
- Justeringer av soknegrenser innad blant soknene i Gamle Oslo og mot Østre Aker sokn kan medføre endringer i tildeling av personalressurser
- Eventuelle administrative innsparinger ved reduksjon fra to til ett menighetsråd og fra to til en stab i det sammenslåtte Gamlebyen og Grønland sokn omfordeles til satsinger i området
- Innsparingene ved avvikling av leieforholdet til Gamlebyen kirke benyttes til strategiske satsinger.

6.9 Domkirken og Trefoldighet sokn

6.9.1 Kort situasjonsbeskrivelse

Sokn	Folketall 2010	Antatt nye boliger 2012-2020	Medlemstall 2010	Medlemsandel 2010	Medlemstall 2012	Totalt antall Stillinger 2011	Menighetsfinansierte stillinger 2011	Antall prestestillinger 2011
Domkirken sokn	10 485	Ca 1 500	3 583	34	1 144 ¹	10,0	2,6	2,0
Trefoldighet sokn	8 739	Ca 600	4 881	56	4 911	5,3	2,4	2,3

Se for øvrig Vedleggene 1, 2 og 4 som også inneholder oversikt over gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger.

6.9.2 Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter

De to soknene har allerede en god del samarbeidstiltak og utviklingsmuligheter, bl a:

- Soknene inngikk i 2004 en intensjonsavtale om å bli ett sokn
- Soknene har en del felles menighetsrådsmøter
- De to kirkene har utviklet sine særegne profiler som de ønsker å beholde, som henholdsvis storbykirke og katedral
- Soknene samarbeider om gudstjenester sommer, jul og påske
- De har felles prestemøter og felles kirkeforvalter
- De har felles trosopplæringsmedarbeider sammen med soknene på St.Hanshaugen

6.9.3 Anbefalinger om endringer i struktur og organisering

Arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger er:

- Arbeidsgruppen har vurdert å anbefale at de to soknene slås sammen til ett sokn, blant annet fordi et felles menighetsråd vil få et klart territorielt ansvar i tillegg til ansvar for virksomheten i de to profilerte kirkene.

Arbeidsgruppen vil, med dette som hovedbegrunnelse, anbefale at de to soknene slås sammen.

Arbeidsgruppen vil imidlertid peke på at menighetsrådet i det sammenslåtte soknet kan oppnevne egne utvalg for å ivareta de spesielle profilene og funksjonene.

¹ Endringen i medlemstall skyldes regulering av soknegrenser

Arbeidsgruppen anbefaler også at det gjennomføres et utredningsarbeid knyttet til å finne en juridisk modell for ivaretagelse av Domkirkens spesielle funksjoner i en nasjonal sammenheng.

- I tillegg til en styrking av det territoriale ansvaret anbefales det at de to kirkenes særpreg beholdes og videreutvikles
- Evt utleie av Trefoldighet kirke på søndag formiddag til migrantmenigheter anbefales vurdert

6.9.4 Noen konsekvenser

Følgende ressursmessige konsekvenser kan foreløpig tenkes dersom anbefalingene følges:

- Eventuelle administrative innsparinger ved reduksjon fra to til ett menighetsråd og fra to til en stab anbefales brukt til satsinger i området.

6.10 Markus, Gamle Aker og Lovisenberg sokn

6.10.1 Kort situasjonsbeskrivelse

Sokn	Folketall 2010	Antatt nye boliger 2012-2020	Medlemstall 2010	Medlemsandel 2010	Medlemstall 2012	Totalt antall Stillinger 2011	Menighetsfinansierte stillinger 2011	Antall prestestillinger 2011
Markus sokn	8 201	Ca 90	4 998	61	5 084	3,9	0,9	1,5
Gamle Aker sokn	8 650	Ca 380	5 262	61	5 342	4,3	0,6	1,5
Lovisenberg sokn	3 547	0	2 398	68	2 360	0,9	0,1	0,5

Se for øvrig Vedleggene 1, 2 og 4 som også inneholder oversikt over gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger.

6.10.2 Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter

De tre soknene har allerede en god del samarbeidstiltak og utviklingsmuligheter, bl a:

- Soknene samarbeider om prestedtjenesten, bl a felles prestemøter
- En del felles gudstjenester, bl a på St Hanshaugen Kristi Himmelfartsdag
- Soknene samarbeider om konfirmanter, også med Trefoldighet og av og til med Domkirken sokn
- Soknene har felles styringsgruppe for trosopplæringen

6.10.3 Anbefalinger om endringer i struktur og organisering

Arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger er:

-
- Markus, Gamle Aker og Lovisenberg sokn anbefales slått sammen til ett sokn, med særlig henvisning til de mulighetene som ligger i felles ressursutnyttelse og et bredere stabsfellesskap. Det nye soknet vil også gi store og varierte muligheter til aktiviteter og gudstjenesteliv både i de aktuelle kirkene og menighetslokaler.

Allerede i dag har disse soknene et velfungerende samarbeid. De har også sine særpreg og ulikheter knyttet til ulike typer aktiviteter, profil og tradisjoner, noe som bør kunne fortsette og videreutvikles innenfor rammen av et felles sokn. Disse særpregene bør kunne fortsette og videreutvikles innenfor rammen av et felles sokn. Det vil f eks være fullt mulig at menighetsrådet i det sammenslåtte soknet nedsetter egne menighetsutvalg knyttet til hver av kirkene i soknet, se pkt 5.4.4

- Det sammenslåtte soknet anbefales gitt navnet *St. Hanshaugen sokn*. Begrunnelsen for denne anbefalingen er at begrepet St.Hanshaugen forbindes på en naturlig måte med hele det sammenslåtte soknets område

Premissene for anbefalingen finnes i pkt. 6.1.2.

- Det sammenslåtte soknet får ca 12 70 medlemmer. Det er ikke forventet store økninger i folketallet på grunn av boligutbygging
- Med henvisning til at det i Oslo sentrum er relativt mange kirker med forholdsvis liten avstand; Trefoldighet, Fagerborg, Gamle Aker, Lovisenberg og Markus, har arbeidsgruppen vurdert å anbefale fristilling av én kirke. Arbeidsgruppens vurdering er at det særlig på St.Hanshaugen er for mange kirker innen et begrenset geografisk område, med til sammen for liten aktivitet for å forsvare opprettholdelsen av tre kirker.

Arbeidsgruppen er kommet til at det i første rekke er aktuelt å fristille Markus kirke ved at den selges, evt leies permanent ut, til andre trossamfunn eller andre relevante leietakere.

Det anbefales imidlertid at menighetsrådet i det sammenslåtte soknet vurderer fortsatt bruk av menighetslokalene, tilhørende nåværende Markus menighet, til bruk for ulike menighetsaktiviteter

- Samarbeidsavtalen med Diakonissehuset om Lovisenberg kirke anbefales forlenget.
- Det anbefales at det utarbeides en gudstjenesteplan for antall og fordeling av regelmessige høymesser og andre messer på kirkene i det sammenslåtte soknet. Planen bør også inneholde et forslag til eventuelle endringer i antall forordnede gudstjenester, bl a som følge av reduksjon i antall kirker, som grunnlag for biskopens beslutning
- Et anbefales vurdert å foreta endringer i soknegrensene i det sammenslåtte soknet mot Fagerborg sokn som en følge av at Markus kirke fristilles.

6.10.4 Noen konsekvenser

Følgende ressursmessige konsekvenser kan foreløpig tenkes dersom anbefalingene følges:

- Inntekter ved salg, evt inntekter ved permanent utleie, av Markus kirke benyttes for strategiske satsinger i området

- Eventuelle administrative innsparinger ved reduksjon fra tre til ett menighetsråd og fra tre til en stab anbefales brukt til satsinger i området.

6.11 Frogner, Uranienborg, Fagerborg og Bygdøy sokn

6.11.1 Kort situasjonsbeskrivelse

Sokn	Folketall 2010	Antatt nye boliger 2012-2020	Medlemstall 2010	Medlemsandel 2010	Medlemstall 2012	Totalt antall Stillinger 2011	Menighetsfinansierte stillinger 2011	Antall prestestillinger 2011
Frogner sokn	17 002	Ca 2 100	10 770	63	12 673	5,6	1,1	2,0
Uranienborg sokn	10 919	Ca 20	6 865	63	7 368	5,8	2,3	2,0
Fagerborg sokn	9 390	Ca 80	5 964	64	7 609	5,3	2,0	1,5
Bygdøy sokn	3 455	Ca 120	2 536	73	2 560	1,5	0	1,0

Se for øvrig pkt. 2.1.2 og 2.2.2 som også inneholder oversikt over gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger.

6.11.2 Samarbeidsområder og utviklingsmuligheter

De tre soknene har allerede en del samarbeidstiltak og utviklingsmuligheter, bl a:

- Prestesamarbeid for planlegging av bl a felles gudstjenester. Godt kollegialt samarbeid
- Uranienborg og Fagerborg har felles sorggruppe og felles konfirmantundervisning
- Frogner og Bygdøy samarbeider, bl a om konfirmanter. De har felles menighetsforvalter og kontor.

6.11.3 Anbefalinger om endringer i struktur og organisering

Arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger er:

- Arbeidsgruppen ser det ikke som aktuelt å anbefale endringer i soknestructur eller soknegrensener for de fire soknene
- Det anbefales at et "Åpen kirke"-tilbud i Frogner kirke søkes realisert

6.11.4 Noen konsekvenser

Følgende ressursmessige konsekvenser kan foreløpig tenkes dersom anbefalingene følges:

- Frogner sokn bør få tilført ekstra ressurser for å møte utbyggingene på Tjuvholmen og Filipstad.

7 Sammendrag av anbefalingene

7.1.1 Endring av navn på Østre Aker prosti og etablering av prostesete

Det anbefales at Østre Aker prosti endrer navn til *Groruddalen prosti*.

Det anbefales at prostesetet for Grorudalen prosti etableres i menighetslokalene i tilknytning til Grorud kirke.

7.1.2 Sammenslåing av sokn

Det anbefales at følgende sokn slås sammen:

- Grorud, Romsås, Rødtvet og Bredtvet sokn slås sammen til ett sokn: *Grorud sokn*
- Høybråten, Fossum og Stovner sokn slås sammen til ett sokn: *Høybråten og Stovner sokn*
- Ellingsrud og Furuset sokn slås sammen til ett sokn: *Ellingsrud og Furuset sokn*
- Gamlebyen og Grønland sokn slås sammen til ett sokn: *Gamlebyen og Grønland sokn*
- Domkirken og Trefoldighet sokn slås sammen til ett sokn: *Domkirken og Trefoldighet sokn*
- Gamle Aker, Lovisenberg og Markus sokn slås sammen til ett sokn: *St. Hanshaugen sokn*.

Dette reduserer antall sokn i de to prostiene med 10, fra 25 til 15 sokn.

7.1.3 Endringer av soknegrensener

Det anbefales å justere soknegrensene mellom:

- Det sammenslåtte Grorud sokn og Tonsen sokn
- Det sammenslåtte Grorud sokn og det sammenslåtte Høybråten og Stovner sokn
- Østre Aker sokn og Tonsen sokn
- Østre Aker sokn og Kampen sokn
- Vålerengen og Kampen sokn og det sammenslåtte Gamlebyen og Grønland sokn
- Det sammenslåtte St.Hanshaugen sokn og Fagerborg sokn.

7.1.4 Salg, utleie og opphør av leieforhold for kirker

Det anbefales at:

- Bredtvet kirke selges, evt leies ut til Oslo katolske bispedømme
- Markus kirke selges, evt leies ut til andre trossamfunn eller andre relevante leietakere

-
- Leieforholdet for Gamlebyen kirke opphører

7.1.5 Endret bruk av kirker – behov for nye menighetslokaler

Det anbefales at:

- Østre Aker kirke utvikles som kulturkirke i tillegg til å være soknekirke for Østre Aker sokn
- Det startes arbeid for å finne egnede menighetslokaler i de nye utbyggingsområdene, i særlig grad for Haugerud, Østre Aker og det sammenslåtte Gamlebyen og Grønland sokn

7.1.6 Endringer av forordnede gudstjenester

Det anbefales at antall og fordeling av forordnede gudstjenester gjennomgås i begge prostiene, særlig som følge av soknesammenslåinger og fristilling av kirker.

Som et grunnlag for beslutning om endring i antall og fordeling av forordnede gudstjenester bør det utarbeides gudstjenesteplaner i de ulike soknene.

7.1.7 Særskilte satsinger

Det anbefales følgende særlige satsinger:

- Utvikling av et ressursenter for migrantmenigheter i Høybråten og Stovner sokn
- Utvikling av et senter for religionsdialog i Ellingsrud og Furuset sokn
- Utvikling av "Åpen kirke"-tilbud på hverdager i det sammenslåtte Høybråten og Stovner sokn, det sammenslåtte Ellingsrud og Furuset sokn, Haugerud sokn samt Frogner sokn

7.1.8 Ekstra stillingsressurser innenfor en omfordeling

Det anbefales følgende ekstratildelinger eller øremerking av personalressurser innenfor en omfordeling, særlig på grunn av forventet stor utbygging:

- Høybråten og Stovner sokn med øremerking av en prestestilling til ressursenter for migrantmenigheter og en diakonstilling til "Åpen kirke"-satsing i Fossum kirke
- Tonsen sokn som følge av endring av soknegrensener
- Østre Aker sokn knyttet til stor utbygging
- Soknene i Gamle Oslo knyttet til diakonal satsing og til stor utbygging
- Frogner sokn knyttet til stor utbygging.

8 Mulige økonomiske konsekvenser av anbefalingene – omfordelingsmuligheter som følge av innsparinger

8.1 Mulige økonomiske konsekvenser for bispedømmerådet

Arbeidsgruppen legger til grunn at bispedømmerådet også etter at forslagene er gjennomført vil ha til disposisjon de samme økonomiske totalrammene.

Dette betyr at man innenfor disse rammene kan foreta de nødvendige omdisponeringer, f eks endringer i bemanningsplanen for presteskabet, som følger av forslagene.

8.2 Mulige økonomiske konsekvenser for menighetene og Oslo kirkelige fellesråd

Basert på erfaringstall og modellberegninger har Oslo kirkelige fellesråd anslått noen mulige økonomiske konsekvenser av arbeidsgruppens anbefalinger:

8.2.1 Soknesammenslåing og reduksjon av antall menighetsråd

Reduksjon av antall menighetsråd i forbindelse med soknesammenslåinger vil gi administrative innsparinger, anslått til ca kr 130 000 i årlige kostnader per menighetsråd. Den anbefalte reduksjon på 10 menighetsråd vil dermed anslagsvis gi ca kr 1 300 000 i reduksjon av årlige kostnader.

Dersom soknesammenslåingene medfører at det blir færre kirker å betjene med f eks kirketjenerressurser vil dette innebære ca kr 115 000 i årlige innsparinger per kirke.

Ved samlokalisering av staber kan også noen andre, mindre innsparinger påregnes.

Ved at fellesrådets sentrale administrasjon skal betjene færre sokn vil det ved en reduksjon på ca 5 menighetsråd kunne anslås en årlig innsparing på ca kr 400 000.

8.2.2 Reduksjon av antall forordnede gudstjenester

En reduksjon i antall forordnede gudstjenester med en gudstjeneste pr helg vil anslagsvis gi en årlig innsparing på ca kr 200 000 på fellesrådets budsjett.

8.2.3 Utleie av kirker

Det anslås at begrenset utleie til andre trossamfunn eller sambruk ikke vil gi særlige gevinster, idet inntektene antas bare å dekke kostnadene.

Ved hel langtidsutleie vil imidlertid leietaker måtte dekke løpende driftskostnader og vedlikehold, samt strøm og kommunale avgifter. Dette antas å gi ca kr 450 000 i årlige innsparinger per kirke. Dersom kirken leies ut til en pris som dekker alle reelle kostnader vil det ytterligere bli en årlig innsparing på fra ca kr 500 000 til ca kr 1 000 000 på rehabiliteringsbudsjettet.

For Gamlebyen kirke som eies av Oslo Hospital vil et opphør av leieavtalen for kirken gir en reduksjon i årlige leiekostnader på ca kr 350 000.

8.2.4 Salg av kirker

Salg av en kirke vil gi en umiddelbar gevinst, særlig dersom kjøper er villig til å betale den reelle verdi.

Dersom tomten er av en viss størrelse, ligger i et attraktivt område og eventuelt kan omreguleres til andre formål, vil dette være av stor betydning for salgssummen.

8.3 Mulige omfordelingsvirkninger

En vesentlig effekt av soknesammenslåinger vil være muligheten til å etablere større, mer bærekraftige stabsfellesskap, herunder flere hele stillinger, eks organist, diakon eller administrative stillinger. Dette vil lette rekrutteringen og skape mer stabile arbeidsforhold.

Andre mulige omfordelingsvirkninger vil f eks kunne være:

- Styrking av bemanningen i områder med stor vekst eller for å realisere strategiske satsinger
- Styrking av enkelte stillingskategorier, f eks kirketjenerressurser
- Øking av muligheter til å gjennomføre enkelte tiltak, f eks realisering av flere "Åpen kirke"-tilbud.

Arbeidsgruppen vil generelt understreke at veien fram til effekter av innsparinger og omfordelinger vil kreve beslutninger og gjennomføringstiltak i ulike organer, på ulike nivåer og gjennom flere ledd, særlig:

- Beslutninger om endringer i struktur og organisering, særlig soknesammenslåinger og avvikling av kirker som soknekirke. Slike beslutninger må fattes av ulike organer etter høringsprosesser, og i riktig rekkefølge
- Beregninger av midler som kan frigjøres til omfordeling som følge av endringer av soknestruktur, endringer i forordning av gudstjenester, salg eller langtidsutleie av kirker mv. Beslutninger om disponering av salgssummer/leieinntekter ved langtidsutleie eller reduserte kostnader ved opphør av leieforhold
- Beslutninger om hvilke områder som skal styrkes, f eks med personellressurser eller midler til tiltak
- Gjennomføring av konkrete endringer i bemanningsplaner

Arbeidsgruppen vil på denne bakgrunn peke på behovet for en samlet og felles gjennomføringsplan som vil måtte involvere så vel bispedømmenivå som fellesråds- og menighetsnivå.

9 Videre saksgang

Det antas at den videre framdriftsplan vil bli:

- 1) Bispedømmerrådet behandler forslaget til høringsdokument på sitt møte 26. mars 2012
- 2) Høringsdokumentet sendes 10. april 2012 til alle sokn i Østre Aker prosti og Domprostiet, til proster og kirkeforvaltere i begge prostiene, til Kirkelig fellesråd i Oslo, Oslo kommune m v, med høringsfrist 25. juni.

Drøftinger gjennomføres med tjenestemannsorganisasjonene i samme tidsrom
- 3) Bispedømmerrådet fatter vedtak i spørsmål som hører under rådets myndighetsområde 17. september 2012 og oversender sine anbefalinger til Kirkelig fellesråd i Oslo slik at det kan fatte vedtak på de områder som ligger under fellesrådets myndighetsområde. Spørsmål som evt krever godkjenning av departementet oversendes til dette
- 4) Biskopen beslutter endringer i antall og fordeling av forordnede gudstjenester som en følge av bispedømmerrådets vedtak og forslag til endrede gudstjenesteplaner fra soknene
- 5) Konkrete endringer i soknestructur gjennomføres, herunder etablering av nye menighetsråd.
- 6) Salg, evt langtidsutleie av kirker iverksettes
- 7) Konkrete endringer i bemanningsplanene for begge arbeidsgiverlinjer gjennomføres etter drøftinger med tjenestemannsorganisasjonene
- 8) De berørte menigheter gis støtte i omstillingsarbeidet. Dette ansees i særlig grad å være nødvendig i forbindelse med soknesammenslåinger
- 9) Endringene bør evalueres i 2014.

Vedlegg 1 Medlemmer, aktiviteter og kirkelige handlinger

Tabellene som beskriver medlemmer, aktiviteter og kirkelige handlinger bygger på data hentet fra NSDs kirke database og Statistisk årbok for Oslo kommune.

For å se utviklingen over tid er tall for henholdsvis 2001, 2005 og 2010 presentert.

Medlemmer, aktiviteter og kirkelige handlinger i soknene i Østre Aker prosti

Tabell 1

Sokn i Østre Aker prosti. Medlemstall, medlemsandel og gudstjenestedeltaking. 2001, 2005 og 2010

Sokn	Medlemstall			Medlemsandel ²			Gudstjenestedeltaking ³		
	2001	2005	2010 ⁴	2001	2005	2010	2001	2005	2010
Stovner	5 365	5 333	4 417	69	63	49	1,4	1,5	2,0
Fossum	8 185	7 110	5 123	63	53	37	1,0	1,0	1,2
Høybråten	6 245	5 880	4 979	78	72	57	1,2	1,5	1,8
Rødtvet	7 494	6 933	5 820	65	58	46	1,3	1,0	1,3
Bredtvet	5 412	4 667	3 730	67	57	44	1,1	1,2	1,5
Grorud	4 031	3 761	3 114	76	66	49	2,2	2,0	2,8
Romsås	4 349	3 856	3 031	65	58	44	1,3	1,7	1,6
Tonsen	10 920	10 669	10 392	80	76	68	1,4	1,4	1,5
Ellingsrud	4 894	4 392	3 585	70	65	55	1,3	1,4	1,4
Furuset	7 934	6 851	5 135	58	48	34	1,3	1,5	1,1
Haugerud	10 961	10 457	8 746	72	66	52	1,1	1,0	1,0
Østre Aker	6 821	6 973	6 396	66	68	54	1,3	1,3	1,0

Tabell 1 viser at det generelt har vært en viss nedgang i medlemstall og at medlemsandelen har vært synkende fra 2001 til 2010.

Gudstjenestedeltakingen i prosent har vært mer stabil gjennom perioden, men det er grunn til å merke seg at tallene bare omfatter gudstjenester på søn- og helligdager og gudstjenester både med og uten dåp. Det er grunn til å tro at deltakingen er lavere dersom en hadde sett på gudstjenester uten dåp.

² Medlemsandel er medlemmer i Den norske kirke i prosent av befolkningen tilhørende i soknet.

³ Gudstjenestedeltaking er beregnet ut fra gjennomsnittlig deltakelse på gudstjenester i soknet på søn- og helligdager, prosentberegnet ut fra medlemstall tilhørende i soknet.

⁴ I kap 6 finnes oppdaterte medlemstall for 2012, basert på nye sokne- og prostigrenser

Tabell 2

Sokn i Østre Aker prosti. Dåp, konfirmanter, vigslar og gravferder. 2001, 2005 og 2010

Sokn	Dåp			Konfirmanter			Vigslar			Gravferder ⁵		
	2001	2005	2010	2001	2005	2010	2001	2005	2010	2001	2005	2010
Stovner	30	33	14	18	18	38	6	3	0	44	43	60
Fossum	31	35	16	47	36	27	2	0	3	96	78	74
Høybråten	83	61	66	53	60	71	37	20	18	42	37	44
Rødvet	41	19	19	46	42	35	6	1	1	89	43	94
Bredtvet	26	22	18	17	13	12	4	1	2	76	79	68
Grorud	88	51	36	15	35	16	37	20	15	39	41	36
Romsås	31	26	10	15	28	21	2	2	3	49	40	16
Tonsen	79	81	88	68	63	41	3	3	7	144	123	99
Ellingsrud	38	27	33	46	37	18	2	1	0	18	17	23
Furuset	47	23	24	29	30	14	2	4	2	102	84	96
Haugerud	51	31	29	60	44	36	4	1	4	119	126	126
Østre Aker	81	59	44	21	39	28	33	30	16	147	115	81

Tabell 2 viser en generell nedgang i antall døpte, en mer stabil situasjon mht konfirmanter, stor variasjon mellom menighetene mht til vigslar og mer stabil situasjon mht til gravferder.

Tabell 3

Sokn i Østre Aker prosti, fordelt etter en skåre basert på medlemsandel, gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger⁶. 2001, 2005 og 2010

Sokn	2001	2005	2010
Stovner	5	5	4
Fossum	6	5	4
Høybråten	10	9	7

⁵ Gravferder omfatter antallet seremonier i soknet, ikke nødvendigvis bare for soknets medlemmer

⁶ Skårene fra 12 til 0 poeng er regnet ut slik: 2 poeng for medlemsandel på 70 prosent eller mer av soknet, 1 poeng for medlemsandel mellom 70 og 50 prosent og 0 poeng for 50 prosent eller lavere. 2 poeng for gudstjenestedeltaking på 3 prosent eller mer av medlemmene, 1 poeng for deltaking mellom 3 og 1 prosent og 0 poeng for deltaking under 1 prosent av medlemmene. 2 poeng for 80 eller flere dåp, 1 poeng for mellom 80 og 30 og 0 poeng for 30 eller færre dåp. 2 poeng for 20 eller flere vigslar, 1 poeng for mellom 20 og 5 og 0 poeng for 5 eller færre vigslar. 2 poeng for 80 eller flere begravelser, 1 poeng for mellom 80 og 30 og 0 poeng for 30 eller færre begravelser. 2 poeng for 30 eller flere konfirmanter, 1 poeng for mellom 30 og 5 og 0 poeng for 5 eller færre konfirmanter.

Rødtvet	8	4	5
Bredtvet	4	4	3
Grorud	9	8	5
Romsås	5	5	2
Tonsen	8	9	9
Ellingsrud	6	4	4
Furuset	6	5	4
Haugerud	8	6	4
Østre Aker	9	9	6
Gj. snitt i Østre Aker prosti	7,0	6,1	4,7

Tabell 3 viser at det fra 2001 til 2010 har vært en klar nedgang i medlemsandel, gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger i Østre Aker prosti fra en gjennomsnittsskåre på 7,0 i 2001 til 4,7 i 2010.

Medlemmer, aktiviteter og kirkelige handlinger i soknene i Domprostiet

Tabell 4

Sokn i Domprostiet. Medlemstall, medlemsandel og gudstjenestedeltaking. 2001, 2005 og 2010

Sokn	Medlemstall			Medlemsandel ⁷			Gudstjenestedeltaking ⁸		
	2001	2005	2010 ⁹	2001	2005	2010	2001	2005	2010
Gamlebyen	2 296	2 573	3 505	58	60	59	1,5	1,4	0,9
Grønland	5 086	5 092	5 788	45	45	38	1,7	1,7	1,1
Kampen	5 575	5 845	4 979	65	63	52	1,1	2,3	1,6
Vålerengen	5 518	6 315	5 825	63	64	52	1,2	3,3	2,7
Domkirken	3 320	3 528	3 583	51	51	34	7,9	5,9	6,4
Trefoldighet	3 648	3 843	4 881	63	55	56	2,5	1,8	3,9
Markus	-	-	4 998	-	-	61	-	-	0,8
Gamle Aker	4 841	5 373	5 262	-	63	61	1,6	1,5	1,3
Lovisenberg	-	-	2 398	-	-	68	-	-	2,6
Frogner	11 678	11 576	10 770	75	74	63	1,4	1,4	1,3
Uranienborg	7 222	7 268	6 865	74	73	63	2,0	2,0	2,4
Fagerborg	6 057	6 367	5 964	-	74	64	1,7	2,0	1,4
Bygdøy	2 532	3 484	2 536	80	78	73	2,1	2,1	2,4

Tabell 4 viser at det generelt har vært en stor stabilitet i medlemstall, men en klar tendens til synkende medlemsandel fra 2001 til 2010.

⁷ Medlemsandel er medlemmer i Den norske kirke i prosent av befolkningen tilhørende i soknet.

⁸ Gudstjenestedeltaking er beregnet ut fra gjennomsnittlig deltakelse på gudstjenester i soknet på søn- og helligdager, prosentberegnet ut fra medlemstall tilhørende i soknet.

⁹ I kap 6 finnes oppdaterte medlemstall for 2012, basert på nye sokne- og prostigrenser

Gudstjenestedeltakingen har vært stabil gjennom perioden, men det er grunn til å merke seg at tallene bare omfatter gudstjenester på søn- og helligdager og gudstjenester både med og uten dåp. Det er grunn til å tro at om en så på gudstjenester uten dåp isolert, ville deltakingen vært lavere.

Tabell 5

Sokn i Domprostiet. Dåp, konfirmanter, vigslers og gravferder. 2001, 2005 og 2010

Sokn	Dåp			Konfirmanter			Vigslers			Gravferder ¹⁰		
	2001	2005	2010	2001	2005	2010	2001	2005	2010	2001	2005	2010
Gamlebyen	18	19	34	0	2	1	6	0	2	23	16	14
Grønland	22	24	34	0	3	2	8	3	5	39	42	24
Kampen	40	37	64	10	9	9	14	12	18	89	66	37
Vålerengen	53	110	130	16	10	14	16	17	14	80	48	46
Domkirken	53	32	66	1	1	0	46	7	36	25	27	14
Trefoldighet	32	9	8	1	0	0	8	9	8	12	16	15
Markus	-	-	14	-	-	2	-	-	0	-	-	17
Lovisenberg	-	-	17	-	-	0	-	-	0	-	-	31
Gamle Aker	90	110	92	2	4	13	28	37	35	63	48	25
Frogner	102	117	109	34	33	26	48	23	26	143	128	81
Uranienborg	60	67	93	19	40	34	18	28	13	86	63	55
Fagerborg	78	68	77	0	0	0	48	13	17	62	48	43
Bygdøy	43	29	47	17	37	28	13	11	13	29	22	24

Tabell 5 viser en stabilitet over tid mht antall døpte, stor variasjon mellom menighetene mht konfirmanter med svært få konfirmanter i menighetene i Bydel Gamle Oslo og Bydel St. Hanshaugen, en viss variasjon mellom menighetene mht til vigslers og mer stabil situasjon mht til gravferder.

Tabell 6

Sokn i Domprostiet, fordelt etter en skåre basert på medlemsandel, gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger¹¹. 2001, 2005 og 2010

Sokn	2001	2005	2010
Gamlebyen	3	2	2
Grønland	3	2	2
Kampen	7	6	6
Vålerengen	7	8	7
Domkirken	6	5	5

¹⁰ Gravferder omfatter antallet seremonier i soknet, ikke nødvendigvis bare for soknets medlemmer

¹¹ Utrekning av skårene er beskrevet i Note 7.

Trefoldighet	4	3	3
Markus	-	-	1
Gamle Aker	8	7	7
Lovisenberg	-	-	3
Frogner	11	11	9
Uranienborg	8	9	8
Fagerborg	7	6	5
Bygdøy	6	6	6
Gj. snitt i Domprostiet	6,2	5,9	4,8

Tabell 6 viser at det fra 2001 til 2010 har vært en nedgang i medlemsandel, gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger i Domprostiet fra en gjennomsnittskåre på 6,2 i 2001 til 4,8 i 2010.

Medlemmer, aktiviteter og kirkelige handlinger i hele Oslo bispedømme

Gjennomsnittskårene¹², basert på medlemsandel, gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger, for menighetene i alle prostiene i Oslo bispedømme i 2010, fordeler seg slik per prosti:

- Bærum prosti 8,5
- Asker prosti 8,4
- Vestre Aker prosti 7,8
- Søndre Aker prosti 6,0
- Domprostiet 4,8
- Østre Aker prosti 4,7
- Nordre Aker prosti 3,8

Som det framgår av oversikten får Domprostiet, Østre Aker prosti og Nordre Aker prosti de laveste gjennomsnittskårene av prostiene i Oslo bispedømme i 2010 mht medlemsandel, gudstjenestedeltaking og kirkelige handlinger.

¹² Utregning av skårene er beskrevet i Note 7.

Vedlegg 2 Bemanningssituasjonen i de to prostiene

Dataene som disse tabellene bygger på er basert på innhentede informasjoner fra kirkeforvalterne i de to prostiene.

Det har vært svært vanskelig å skaffe fullstendig og korrekt oversikt over bemanningssituasjonen og vi må derfor ta et generelt forbehold for at det forekommer enkelte feil.

Bemanningssituasjonen i Østre Aker prosti i 2011

Tabell 7

Østre Aker prosti. Bemanningssituasjonen 2011. Stillingshjemler¹³

<i>Prosti/sokn</i>	<i>Prest</i>	<i>Adn stilling</i>	<i>Diakon¹⁴</i>	<i>Kateket mv¹⁵</i>	<i>Kantor</i>	<i>Kirke- tjener¹⁶</i>	<i>Di¹⁷</i>	<i>Sum</i>	<i>Andel menighets- finansiert</i>
Prostinivå	100	250	-	-	-	-	-	350	0
Stovner	200 ¹⁸	134,3 ¹⁹	40 ²⁰	134	52,3	-	-	560,6	110,3
Fossum	200	114 ²¹	-	33	60	-	-	407	25
Høybråten	200	89	100	33	90	-	100 ²²	612	120
Rødvet	250	71,4	-	35 ²³	80 ²⁴	-	40 ²⁵	476,4	72,2
Bredtvet	100	74,5	100	35	51,3	-	50	410,8	0
Grorud	100	74,5	50	35	67,9	-	-	326,4	10
Romsås	100	74,5	50	35	42,3	-	42	343,8	10

¹³ Stillingene er angitt i prosent, 100 prosent er hel stilling

¹⁴ Diakonstillingene i Høybråten, Grorud, Romsås, Furuset og Haugerud finansieres med 50 prosent statlige midler, 30 prosent fra Kirkelig fellesråd i Oslo og 20 fra menighetene

¹⁵ Omfatter også trosopplæringsmedarbeidere

¹⁶ Alle menighetene har kirketjenerressurs tilsvarende 3,5 timer pr søndag for høymesse og 4 timer pr vielse

¹⁷ Stillinger for ettåringer og småstillinger knyttet til kor og barnearbeid

¹⁸ 25 prosent prestestilling finansieres av Stovner menighet og Normisjon med 12,5 prosent hver

¹⁹ 45,3 prosent finansieres av Stovner menighet

²⁰ Stillingen finansieres av Stovner menighet

²¹ 25 prosent finansieres av Fossum menighet

²² Stillingen gjelder en "ett-åring" som er menighetsfinansiert

²³ 5 prosent av stillingen er menighetsfinansiert

²⁴ 27,2 prosent av stillingen er menighetsfinansiert

²⁵ Stillingen er menighetsfinansiert

Tonsen	200	130	100 ²⁶	200 ²⁷	60	-	-	690	140
Ellingsrud	100	71,6	-	140 ²⁸	42,3	-	-	353,9	40
Furuset	200	71,6	100	40	62	-	8	481,6	20
Haugerud	200	71,6	100	40	42,3	-	20	473,9	20
Østre Aker	150	71,6	-	90	63	-	-	374,6	0

I Østre Aker prosti er det til sammen ca 58,6 stillinger. Fratrukket prostinivået er det ca 55 stillinger i de 12 menighetene. I tillegg kommer kirketjenerressursene.

Ca 5,7 stillinger, er finansiert av menighetene.

Bemannings situasjonen i Domprostiet i 2011

Tabell 8

Domprostiet. Bemanningssituasjonen 2011. Stillingshjemler²⁹

<i>Prosti/sokn</i>	<i>Prest</i>	<i>Adm stilling</i>	<i>Diakon</i>	<i>Kateket mva³⁰</i>	<i>Kantor</i>	<i>Kirke-tjenere³¹</i>	<i>Div</i>	<i>Sum</i>	<i>Andel menighets-finansiert</i>
Prostinivå	100	380	-	-	-	-	-	480	0
Gamlebyen	50	-	33 ³²	10 ³³	46,3	-	-	139,3	17
Grønland	150	100 ³⁴	-	92 ³⁵	62,4	-	16	420,4	50
Kampen	150	100	-	-	60	-	7,6	317,6	0
Vålerengen	100	70	67 ³⁶	40 ³⁷	59,1	-	-	336,1	79
Gamle Oslo ³⁸	150	-	-	-	-	-	20	170	0

²⁶ Stillingen finansieres av Tonsen menighet

²⁷ 40 prosent finansieres av Tonsen menighet

²⁸ 40 prosent finansieres av Ellingsrud menighet

²⁹ Stillingene er angitt i prosent, 100 prosent er hel stilling

³⁰ Omfatter også trosopplæringsmedarbeidere

³¹ Domprostiet har til sammen 190 prosent stillingshjemler for kirketjener

³² 7 prosent finansieres av Gamlebyen menighet

³³ Stillingen er finansiert av Gamlebyen menighet

³⁴ Stillingen er felles med Gamlebyen menighet

³⁵ 50 prosent er menighetsfinansiert

³⁶ Stillingen er felles med Gamlebyen menighet

³⁷ 12 prosent er menighetsfinansiert

Domkirken	200	100	50 ³⁹	–	350 ⁴⁰	–	333 ⁴¹	1 033	260
Trefoldighet	230 ⁴²	100 ⁴³	50 ⁴⁴	60 ⁴⁵	62	–	30 ⁴⁶	532	235
Markus	150	100 ⁴⁷	–	31 ⁴⁸	82,7 ⁴⁹	–	28	391,7	95
Gamle Aker	150	100 ⁵⁰	50 ⁵¹	50 ⁵²	67,2	–	15 ⁵³	432,2	65
Lovisenberg	50	–	–	–	42,2 ⁵⁴	–	–	92,2	14,5
Frogner	200	130 ⁵⁵	100 ⁵⁶	50	78,9 ⁵⁷	–	–	558,9	111,3
Uranienborg	200	100 ⁵⁸	100 ⁵⁹	60 ⁶⁰	120 ⁶¹	–	–	580	238
Fagerborg	150	130 ⁶²	100 ⁶³	70 ⁶⁴	80 ⁶⁵	–	–	530	208
Bygdøy	100	–	–	– ⁶⁶	45,1	–	–	145,1	0

³⁸ Menighetene i Gamle Oslo har en 100 prosent prostipreststilling, 50 prosent kapellanstilling og 20 prosent informasjonsmedarbeider felles

³⁹ 10 prosent er menighetsfinansiert

⁴⁰ 150 prosent er menighetsfinansiert

⁴¹ 100 prosent er menighetsfinansiert

⁴² 130 prosent er menighetsfinansiert

⁴³ 20 prosent er menighetsfinansiert

⁴⁴ 10 prosent er menighetsfinansiert

⁴⁵ Stillingen er menighetsfinansiert

⁴⁶ 15 prosent er menighetsfinansiert

⁴⁷ 30 prosent er menighetsfinansiert

⁴⁸ 25 prosent er menighetsfinansiert

⁴⁹ 40 prosent av stillingen er menighetsfinansiert

⁵⁰ Stillingen er felles med Lovisenberg menighet

⁵¹ Stillingen er menighetsfinansiert

⁵² Stillingen er felles for Lovisenberg, Markus, Gamle Aker, Domkirken og Trefoldighet sokn

⁵³ Stillingen er menighetsfinansiert

⁵⁴ 14,5 prosent av stillingen er menighetsfinansiert

⁵⁵ Omfatter også klokkerstilling

⁵⁶ Stillingen er menighetsfinansiert

⁵⁷ 11,3 prosent av stillingen er menighetsfinansiert

⁵⁸ 20 prosent av stillingen er menighetsfinansiert

⁵⁹ Stillingen er menighetsfinansiert

⁶⁰ Stillingen er menighetsfinansiert

⁶¹ 58 prosent er menighetsfinansiert

⁶² 50 prosent er menighetsfinansiert

⁶³ Stillingen er menighetsfinansiert

⁶⁴ Stillingen er menighetsfinansiert. Menigheten deler også kateket med Uranienborg menighet

⁶⁵ 18 prosent av stillingen er menighetsfinansiert

⁶⁶ Menigheten har felles trosopplærer med Frogner menighet

I Domprostiet er det ca 63,6 stillinger. Fratrukket prostinivået er det ca 58,8 stillinger i de 13 menighetene. I tillegg kommer kirketjenerressursene.

Ca 13,8 stillinger, er finansiert av menighetene.

Vedlegg 3 Religiøs og livssynsmessig utvikling i Oslo

Dataen bygger på materiale fra DAWN Norge 2010 og Statistisk sentralbyrå.

Kristne migrantmenigheter

Anslagsvis er det ca 90 migrantmenigheter i Oslo med ca 6 300 aktive⁶⁷. Tallene er noe usikre, bl a er Den katolske kirke regnet med som migrantmenighet.

En del av migrantmenighetene er tilknyttet Det Norske Baptistsamfunn, noen har også tilknytning til pinsebevegelsen. Få er tilknyttet Den norske kirke.

Noe over 20 av Den norske kirkes menigheter i Oslo har mer eller mindre omfattende leieavtaler med migrantmenigheter. Mangel på egnede lokaler for gudstjenester og møter ser ut til å være et stort problem for mange av migrantmenighetene.

Oslobefolkningens fordeling på tros- og livssynssamfunn

Tabell 9

Oslobefolkningens fordeling på tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. 2010⁶⁸

Islam	44 583
Kristne trossamfunn	40 226
Livssynssamfunn	17 569
Andre ⁶⁹	6 306
Sum	108 734

Tabell 10

Tilhørighet til de største religiøse og livssynsmessige grupperinger i Oslo kommune og landet som helhet. 2010. Andel av befolkningen i prosent⁷⁰

	<i>Oslo</i>	<i>Landet</i>
Islam	7,0	1,8
Kristne trossamfunn	6,4	4,8
Livssynssamfunn	3,0	1,7
Andre ⁷¹	1,3	0,4

⁶⁷ Kilde: DAWN Norge. 2010

⁶⁸ Kilde: Statistisk sentralbyrå

⁶⁹ Blant annet buddhisme, hinduisme, Bahai, sikhisme og jødedom

⁷⁰ Kilde: Statistisk sentralbyrå

⁷¹ Se note 54

Alle tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke	17,7	8,7
Den norske kirke	61,6	82,1
Intet trossamfunn	20,7	9,2

Ca 108 000 personer av Oslos befolkning tilhørte i 2010 tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. Det tilsvarer 17,7 prosent av befolkningen, mot 8,7 prosent på landsbasis.

Pr 1. januar 2011 er antallet personer i Oslo som tilhører tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke t økt til ca 118 000.

De største tros- og livssynssamfunnene utenom Den norske kirke er islam, andre kristne trossamfunn og ikke-religiøse livssynssamfunn, dvs Human-Etisk Forbund.

Det er imidlertid svært sannsynlig at antallet som tilhører tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke i 2010 var atskillig høyere enn 108 000 personer, på grunn av at mange som tilhører enkelte av disse trossamfunnene ikke er registrert. Det gjelder sannsynligvis i særlig grad islam og Den katolske kirke.

20,7 prosent av Oslobefolkningen tilhørte i 2010 intet trossamfunn mot 9,2 prosent på landsbasis. Denne gruppen er dermed større enn alle som tilhører et tros- eller livssynssamfunn utenom Den norske kirke, dvs 17,7 prosent.

Den norske kirke omfattet i 2010 61,6 prosent av Oslobefolkningen, mot 82,1 prosent på landsbasis. Det er viktig å understreke at medlemsprosenten er mye lavere i deler av Oslo, jf tabellene 1 og 4.

Vedlegg 4 Befolkningsfremskriving og boligbygging

Befolkningsfremskriving for Oslo og utvalgte bydeler 2012 – 2020 og 2030

Tabell 11

Befolkningsfremskriving 2012 – 2030. Oslo⁷²

	2012	2020	2030
0 – 18 år	128 457	150 497	173 137
19 – 49 år	314 876	352 654	389 707
50 – 66 år	105 797	118 504	139 437
67 år +	62 308	74 448	91 568
Sum	611 337	696 103	793 849
2012 – 2020		+ 84 766	
2012 – 2030			+ 182 512

Tabell 11 viser at Oslos befolkning anslagsvis vil øke med over 80 000 personer fra 2012 til 2020. Fra 2012 til 2030 vil den øke med over 180 000 personer.

Oslo vil dermed om ca 18 år bli en by med bortimot 800 000 innbyggere, mot nå litt over 600 000.

I det følgende vil befolkningsfremskrivingen for bydelene:

- Stovner
- Grorud
- Bjerke
- Alna
- Gamle Oslo
- St. Hanshaugen
- Frogner

fram til 2020 bli beskrevet.

⁷² Befolkningsfremskrivingen bygger på det såkalte Hovedalternativet. Kilde: Oslostatistikken. Oslo kommune

Tabell 12

Befolkningsfremskriving for Oslo 2012 – 2020. Utvalgte bydeler⁷³

<i>Bydeler</i>	<i>2012</i>	<i>2020</i>	<i>Endring</i>
Stovner	30 651	32 675	+ 2 024
Grorud	26 870	28 564	+ 1 694
Bjerke	29 107	34 755	+ 5 648

⁷³ Befolkningsfremskrivingen bygger på det såkalte Hovedalternativet. Kilde: Oslostatistikken. Oslo kommune

Alna	47 642	59 603	+ 11 648
Sum Østre Aker prosti	134 234	155 597	+ 21 363
Gamle Oslo	46 030	63 551	+ 17 521
St. Hanshaugen ⁷⁴	34 643	37 613	+ 2 970
Frogner	51 504	56 958	+ 5 454
Sum Domprostiet	132 177	158 222	+ 26 045
Oslo	611 337	696 103	+ 84 766

Tabell 12 viser at befolkningsøkningen fram mot 2020 ikke fordeler seg jevnt, men konsentreres i stor grad om bydelene som omfattes av Domprostiet og Østre Aker prosti, i særlig grad bydelene Alna og Gamle Oslo, men også til en viss grad bydelene Bjerke og Frogner.

Halvparten av veksten i Oslos befolkning på over 80 000 personer fram til 2020 vil komme i disse to prostiene.

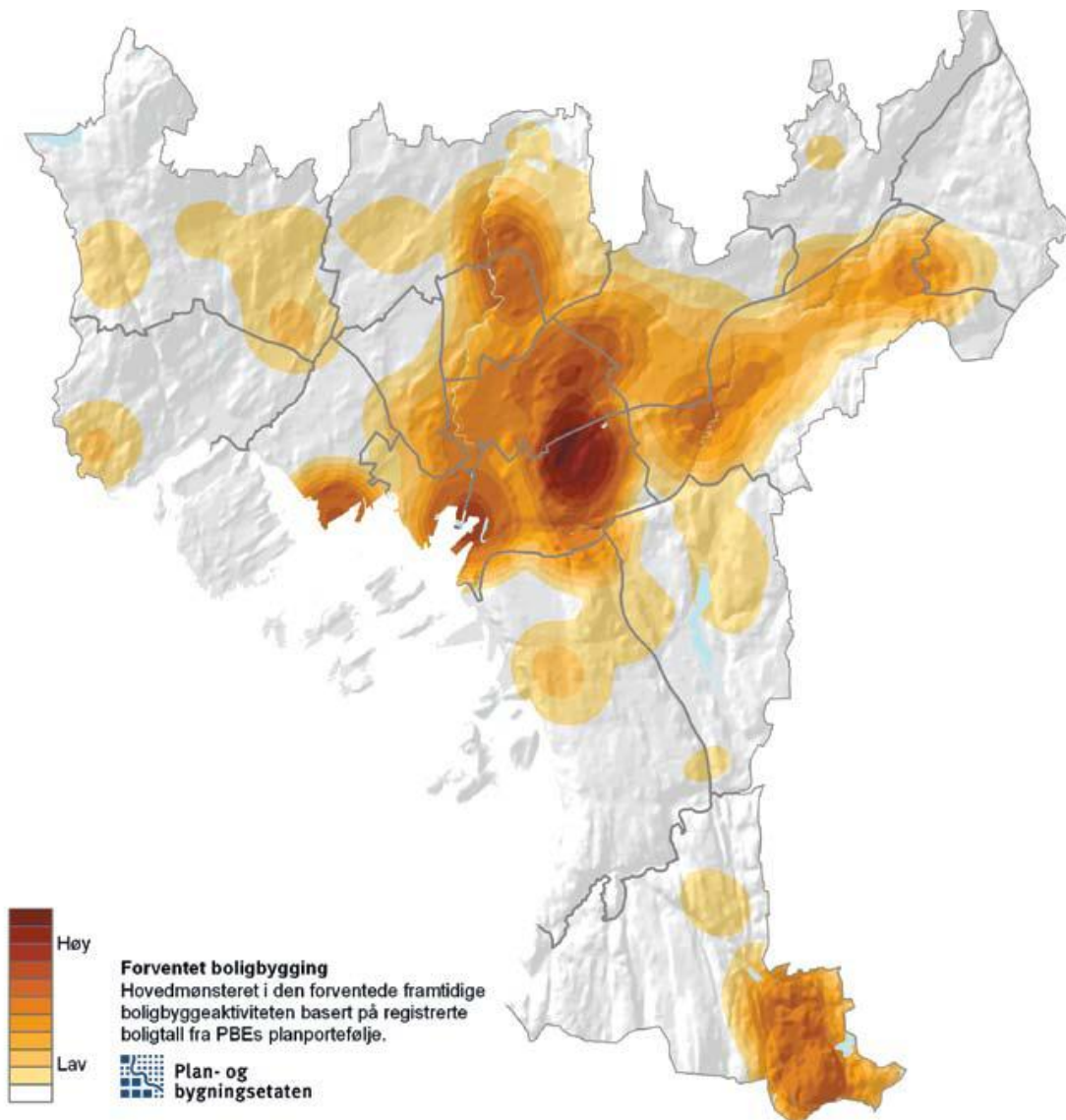
Selv om befolkningsfremskrivingen på bydelsnivå ikke går lenger fram enn til 2020 er det grunn til å tro at en betydelig del av befolkningsveksten også deretter vil komme i Domprostiet og Østre Aker prosti, selv om også Nordre Aker og Søndre Aker prosti vil få en del vekst innen dette tidsrommet.

Boligutbygging i Oslo 2012 – 2015 og 2020

Som det framgår av figuren nedenfor vil boligutbyggingen i årene framover konsentreres om visse deler av Oslo.

I det følgende vil tallene for Domprostiet og Østre Aker prosti bli analysert særskilt.

⁷⁴ Bydel St. Hanshaugen omfatter også Bydel sentrum

Tabell 13

Antatt antall ferdigstilte nye boliger pr sokn i Østre Aker prosti⁷⁵ . 2012–2020

<i>Sokn</i>	<i>2012 – 2015</i>	<i>2016 – 2020</i>	<i>Sum</i>
Stovner	50	30	80
Fossum	142	15	157
Høybråten	137	275	412
Rødtvet	131	122	253

⁷⁵ Kilde: Boligstatistikken. Oslo kommune

Bredtvet	6	61	67
Grorud	158	149	307
Romsås	0	0	0
Tonsen	193	87	280
Ellingsrud	5	8	13
Furuset	215	663	878
Haugerud	68	713	781
Østre Aker	588	3 340	3 928
Sum	1 693	5 463	7 156

Med en bofrekvens på 2,35⁷⁶ personer pr bolig vil det bli en netto befolkningstilvekst på over 16 000 personer fra 2012 til 2020 i Østre Aker prosti, i stor grad konsentrert om soknene Furuset, Haugerud og Østre Aker.

Veksten vil særlig komme i perioden etter 2015.

Dersom vi legger til grunn at samme andel av befolkningen i dette prostiet vil være medlemmer i Den norske kirke som i dag, dvs ca 50 prosent, vil soknene i Østre Aker prosti samlet få en medlemsøkning på ca 8 000 personer fram til 2020. Dette tilsvarer en økning like stor som antallet medlemmer i Bredtvet og Furuset sokn i dag.

Tabell 14

Antatt antall ferdigstilte nye boliger pr sokn i Domprostiet⁷⁷ . 2012–2020

<i>Sokn</i>	<i>2012 – 2015</i>	<i>2016 – 2020</i>	<i>Sum</i>
Gamlebyen	1 723	1 831	3 554
Grønland	281	240	521
Kampen	2 456	2 477	4 933
Vålerengen	126	67	193
Domkirken	639	854	1 493

⁷⁶ Ved et stort innslag av boliger med mange enslige, f eks eldre, vil en bofrekvens på 1,94 være rimelig. Med et større innslag av boliger med barnefamilier vil en bofrekvens på 2,35 være mer sannsynlig.

⁷⁷ Kilde: Boligstatistikken. Oslo kommune

Trefoldighet	366	254	620
Markus	89	0	89
Gamle Aker	182	197	379
Lovisenberg	0	0	0
Frogner	760	1 405	2 165
Uranienborg	12	9	21
Fagerborg	38	46	84
Bygdøy	81	45	126
Sum	6 753	7 425	14 178

Med en bofrekvens på 2,35 vil det bli en netto befolkningstilvekst på ca 33 000 personer fra 2012 til 2020 i Domprostiet, i stor grad konsentrert om Gamlebyen, Kampen, Domkirken og Frogner sokn.

Ca halvparten av denne tilveksten vil komme fram til 2015.

Dersom vi legger til grunn at samme andel av befolkningen i dette prostiet vil være medlemmer i Den norske kirke som i dag, dvs ca 60 prosent, vil soknene i Domprostiet samlet få en medlemsøkning på nærmere 20 000 personer fram til 2020. Dette tilsvarer en økning like stor som antall medlemmer i Frogner, Vålerengen og Trefoldighet sokn i dag.